

30852 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10 } చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 29-వ తేది శుక్రవారము } No. 179
సంపుటము ౧౦ } కుదిరోద్ధారి నామనంతరము, మాఖమాస బహుళ వకమి ౧౧. } సంచిక ౧౭౯

Most Thrilling !

అత్యద్భుతముగ పరిశోధకనవలలు

Most Interesting !!

కన్నపదొంగ పగటిచుక్క అగ్గిరాముడు

Set Rs. 2-0-0

సెట్టు రు. 2-0-0.

రెండవ కూర్పు రు. 0-10-0

ఈ నవలలు చదువ మొదలైన తరువాత ముగించువరకు తోచదగిన విశ్రాంతి ఇట్టి పరిశోధకనవలలు తెలుగునందీగల మొదటి యుండలేదు. చదివినవారికి విశదము!!

మంచితరుణము!

మఱువకుడు!!

బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారి

(Xంధములు (౧. 15-14-0 విలువ గలవి) ఒకేసారి కొనుగోరి మాన్యునెలాగున
కలెకను రు. 10 లకే ఇయ్యబడును. లైబ్రరీలకు, ఉపాధ్యాయులకు, స్త్రీలకు,
విద్యార్థులకు ఇట్టి సమయము మరల లభింపదు. బహులాభకరము!!

Xంధముల వివరములు.

1. అణపతి 1-వ భాగము	0 12 0	విశోదములు 1,		
2-వ భాగము	0 12 0	2-వ భాగములు	0 8 0	
3-వ భాగము	0 12 0	3-వ భాగము	0 4 0	
4-వ భాగము	0 12 0	4-వ భాగము	0 8 0	
5-వ భాగము	0 12 0	5-వ భాగము	0 8 0	
6-వ భాగము	0 12 0	6-వ భాగము	0 8 0	
7-వ భాగము	0 12 0	7-వ భాగము	0 8 0	
8-వ భాగము	0 12 0	8-వ భాగము	0 8 0	
9-వ భాగము	0 12 0	9-వ భాగము	0 8 0	
10-వ భాగము	0 12 0	10-వ భాగము	0 8 0	
11-వ భాగము	0 12 0	11-వ భాగము	0 8 0	
12-వ భాగము	0 12 0	12-వ భాగము	0 8 0	
13-వ భాగము	0 12 0	13-వ భాగము	0 8 0	
14-వ భాగము	0 12 0	14-వ భాగము	0 8 0	
15-వ భాగము	0 12 0	15-వ భాగము	0 8 0	
16-వ భాగము	0 12 0	16-వ భాగము	0 8 0	
17-వ భాగము	0 12 0	17-వ భాగము	0 8 0	
18-వ భాగము	0 12 0	18-వ భాగము	0 8 0	
19-వ భాగము	0 12 0	19-వ భాగము	0 8 0	
20-వ భాగము	0 12 0	20-వ భాగము	0 8 0	
21-వ భాగము	0 12 0	21-వ భాగము	0 8 0	
22-వ భాగము	0 12 0	22-వ భాగము	0 8 0	
23-వ భాగము	0 12 0	23-వ భాగము	0 8 0	
24-వ భాగము	0 12 0	24-వ భాగము	0 8 0	
25-వ భాగము	0 12 0	25-వ భాగము	0 8 0	
26-వ భాగము	0 12 0	26-వ భాగము	0 8 0	
27-వ భాగము	0 12 0	27-వ భాగము	0 8 0	
28-వ భాగము	0 12 0	28-వ భాగము	0 8 0	
29-వ భాగము	0 12 0	29-వ భాగము	0 8 0	
30-వ భాగము	0 12 0	30-వ భాగము	0 8 0	
31-వ భాగము	0 12 0	31-వ భాగము	0 8 0	
32-వ భాగము	0 12 0	32-వ భాగము	0 8 0	
33-వ భాగము	0 12 0	33-వ భాగము	0 8 0	
34-వ భాగము	0 12 0	34-వ భాగము	0 8 0	
35-వ భాగము	0 12 0	35-వ భాగము	0 8 0	
36-వ భాగము	0 12 0	36-వ భాగము	0 8 0	
37-వ భాగము	0 12 0	37-వ భాగము	0 8 0	
38-వ భాగము	0 12 0	38-వ భాగము	0 8 0	
39-వ భాగము	0 12 0	39-వ భాగము	0 8 0	
40-వ భాగము	0 12 0	40-వ భాగము	0 8 0	
41-వ భాగము	0 12 0	41-వ భాగము	0 8 0	
42-వ భాగము	0 12 0	42-వ భాగము	0 8 0	
43-వ భాగము	0 12 0	43-వ భాగము	0 8 0	
44-వ భాగము	0 12 0	44-వ భాగము	0 8 0	
45-వ భాగము	0 12 0	45-వ భాగము	0 8 0	
46-వ భాగము	0 12 0	46-వ భాగము	0 8 0	
47-వ భాగము	0 12 0	47-వ భాగము	0 8 0	
48-వ భాగము	0 12 0	48-వ భాగము	0 8 0	
49-వ భాగము	0 12 0	49-వ భాగము	0 8 0	
50-వ భాగము	0 12 0	50-వ భాగము	0 8 0	
51-వ భాగము	0 12 0	51-వ భాగము	0 8 0	
52-వ భాగము	0 12 0	52-వ భాగము	0 8 0	
53-వ భాగము	0 12 0	53-వ భాగము	0 8 0	
54-వ భాగము	0 12 0	54-వ భాగము	0 8 0	
55-వ భాగము	0 12 0	55-వ భాగము	0 8 0	
56-వ భాగము	0 12 0	56-వ భాగము	0 8 0	
57-వ భాగము	0 12 0	57-వ భాగము	0 8 0	
58-వ భాగము	0 12 0	58-వ భాగము	0 8 0	
59-వ భాగము	0 12 0	59-వ భాగము	0 8 0	
60-వ భాగము	0 12 0	60-వ భాగము	0 8 0	
61-వ భాగము	0 12 0	61-వ భాగము	0 8 0	
62-వ భాగము	0 12 0	62-వ భాగము	0 8 0	
63-వ భాగము	0 12 0	63-వ భాగము	0 8 0	
64-వ భాగము	0 12 0	64-వ భాగము	0 8 0	
65-వ భాగము	0 12 0	65-వ భాగము	0 8 0	
66-వ భాగము	0 12 0	66-వ భాగము	0 8 0	
67-వ భాగము	0 12 0	67-వ భాగము	0 8 0	
68-వ భాగము	0 12 0	68-వ భాగము	0 8 0	
69-వ భాగము	0 12 0	69-వ భాగము	0 8 0	
70-వ భాగము	0 12 0	70-వ భాగము	0 8 0	
71-వ భాగము	0 12 0	71-వ భాగము	0 8 0	
72-వ భాగము	0 12 0	72-వ భాగము	0 8 0	
73-వ భాగము	0 12 0	73-వ భాగము	0 8 0	
74-వ భాగము	0 12 0	74-వ భాగము	0 8 0	
75-వ భాగము	0 12 0	75-వ భాగము	0 8 0	
76-వ భాగము	0 12 0	76-వ భాగము	0 8 0	
77-వ భాగము	0 12 0	77-వ భాగము	0 8 0	
78-వ భాగము	0 12 0	78-వ భాగము	0 8 0	
79-వ భాగము	0 12 0	79-వ భాగము	0 8 0	
80-వ భాగము	0 12 0	80-వ భాగము	0 8 0	
81-వ భాగము	0 12 0	81-వ భాగము	0 8 0	
82-వ భాగము	0 12 0	82-వ భాగము	0 8 0	
83-వ భాగము	0 12 0	83-వ భాగము	0 8 0	
84-వ భాగము	0 12 0	84-వ భాగము	0 8 0	
85-వ భాగము	0 12 0	85-వ భాగము	0 8 0	
86-వ భాగము	0 12 0	86-వ భాగము	0 8 0	
87-వ భాగము	0 12 0	87-వ భాగము	0 8 0	
88-వ భాగము	0 12 0	88-వ భాగము	0 8 0	
89-వ భాగము	0 12 0	89-వ భాగము	0 8 0	
90-వ భాగము	0 12 0	90-వ భాగము	0 8 0	
91-వ భాగము	0 12 0	91-వ భాగము	0 8 0	
92-వ భాగము	0 12 0	92-వ భాగము	0 8 0	
93-వ భాగము	0 12 0	93-వ భాగము	0 8 0	
94-వ భాగము	0 12 0	94-వ భాగము	0 8 0	
95-వ భాగము	0 12 0	95-వ భాగము	0 8 0	
96-వ భాగము	0 12 0	96-వ భాగము	0 8 0	
97-వ భాగము	0 12 0	97-వ భాగము	0 8 0	
98-వ భాగము	0 12 0	98-వ భాగము	0 8 0	
99-వ భాగము	0 12 0	99-వ భాగము	0 8 0	
100-వ భాగము	0 12 0	100-వ భాగము	0 8 0	

మొత్తం రు 16 14 0

బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం గారి Xయోధాభాగము శ్రీకృష్ణార్య
చిక్కిన భాగములను ముద్రింపబడినది. అయిదొమ్మిదను శ్రీమతుగారి బొమ్మ
కుడు కలదు. వెల రు. 0-8-0 ముద్రింపబడినది.

అనసూయ:—చక్కనినాటకము రు 0-12-0. శ్రీపాదుగారి
లక్ష్మీనరసింహరావు కలెకలగారి "సాక్షి" నాలుగు భాగములు వెల రు. 7-4-0

భీష్మ పుత్రజ్ఞ:—వీరకవితా మ్రోస అయిదు భాగములు. రంగశిరము.
బ్రహ్మశ్రీ పల్లవి మార్కటాచార్యగారి ప్రణీతము. వెల రు 0-12-0

తేజసింగు: (జీవనకథ) రాజా ప్రతాపసింగు కాలమునాటి చరిత్రవిషయము
నగు రాజపుత్రుల శౌర్యదాద్యములు, రాజా ప్రతాపసింగు విక్రమపాతములు
కవితా ప్రసంగములను వివరించుచున్న ఇదొక విచారణగోచరముల వ్యాసమును ౧౦౦౦౦
రూపాయల విలువగలది ప్రణీతము. 1-0-0

1924 జనవరి 1 లగాయత ఉపాధ్యాయులందరిని మా సరస్వతి వాచకములకు రు 1 కి 0-2-0 అణాలు కమీషను ఇయ్యబడును.
ప్రతి అర్హుని 1/3 పాళ్లు ఆధ్యాత్మికంగా బంపబడెను. ఆధ్యాత్మిక అర్హులు పంపబడెను. ప్రతి అర్హుని ఒక కాగితంలాగున క్యాటెండరును ఉచితముగా పంపబడును.
రు. 10 లు మించిన ప్రతి అర్హుని రు. 5 0-2-0 కంటకున విమాన మార్గమున పంపబడును. క్యాటెండరును అణాచీటి పంపబడును.

నలయువారు:— కె. యల్. యన్. సోమయాజులు, గోదావరిబుక్ డిపో, రాజమండ్రి.

కథాపారిచూర్ణము జీర్ణరసాయనము కుష్టుకు తైలము

విషాదబిచ్చి 1-కి 0-8-0 (6 డబ్బీల మందుగలది) 1-కి రు 2-0-0 ఆదిర్ణములను భుజించిన వస్తువులు రక్తమునకు గురగా మారును.
ఈ చూర్ణము కనుమాలికలకే వేయబడినది. ఆదిర్ణము మిగిలిన రోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణరోగము
లగు రక్తసాచము ప్రయముగ గలిగి దుర్బల మేర్పడి ఆయువు
క్షీణించును. 25 మార్గల డబ్బీ వెల రు 1-4-0.
డబ్బీ 1-కి వెల రు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-13-0
ఈ తైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు,
కుష్టులకు రాములకు ఉపయోగించును.
అమ్మకాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

వెల్లింగుటన్ సినిమా

29-2-24 శనివారము నుండి 29-2-28 తేది శుక్రవారము వరకు
సా. 6-15 గంట ప్రదర్శనము. రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములకు 8-15 గంటలకు యూనివర్సల్
జూబిలీ కంపెనీ చిత్రములు ఆట. 18 దినములలో ప్రదర్శనము
చేయుట.

విల్లియం డెస్సాండు

అను ఆట ప్రదర్శింపబడును. కడపటివారము
శని సోమవారములకు రాత్రి 9-30 గంటలకు
లండన్ సినిమా థేటరు ఆర్ థేటర్
ఇంటర్ నాషనల్ న్యూస్, హాస్యముచూపబడును.

మదరాసు అండు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇన్ కార్పొరేటెడ్ యిన్ ఇంగ్లాండ్)

ప్రకటన

ఇంటర్మీడియట్ క్లాసు మెయిలులో చార్జీలు తగ్గుట
1924 సం. మార్చి నెల 1 నుండియు, ఆంధ్రప్రదేశ్
ఆంధ్ర రైల్వే ఇంటర్మీడియట్ మెయిలులో ఒకటి ప్రయాణపు
చార్జీలు మొత్తము 1 రూ. 0-0-3 నుండి రూ. 0-0-5 కు తగ్గించబడును.

ఒకటవర్ శిరు కావలెను

ఏలూరు జ్యూనియర్ హైస్కూల్ లో 1 కి క్లబ్ 67 లో చొప్పున
శిశువు పుచ్చుకొని కళాచేయటకు ఒక వాటర్ వద్దను ఒక
శిశు కావలెను.

వారికిగల యోగ్యత, యిదివరలో ఏదైన అనభవమున్న
కడకనంత, మొదలగునవి తెలుపుచు దాఖలును ఈ దిగుత
చేయాలి. వారికి దుర్మనెల 15 వ తారీఖునగా చేరుట్లు
మరపుకొనవలెను.

ఏలూరు మునిసిపల్ } బి. వెంకట్రామయ్యనాయుడు,
అఫీసు, 25-2-24 } చేర్చెను.

ప్ర మేహబిందు ఘృతము

ఇది రసంబంధమున దోషభక్షణ సేయుటచే గరిగిన
వ్యాధులు, శోతులు, సకల నెర్రోగము మొదలగు వాటిని
అమోఘముగ నుద్విగ్ధులచే రక్షణ నిచ్చును. ఉదాహరణ
సాక్షాత్తులగు 12-15 బాలు పిల్లలనుగూడ, బుడ్డి 1-2
భ్రువు 1-8-0. ఒకబుడ్డి వాడిని అర్చియ మితు తెలియను.

సీతారామచార్య బ్రదర్స్,

హిందూమూలిక వైద్యశాలము, రాజన్నండ్రి.

నూతన గ్రంథములు

1. సీజరు చరిత్రము:—ప్రజాకథకుడు గోరు
ప్రయోగమును చదివిన తీరవలసివది. కోర్కె దివానుగా
నండిన శ్రీమతి సెమలి పట్టాభిరామ గావుగాయ విజయనగరం
కాలేజి ప్రొఫెసర్ శ్రీ. వెంకటరంగయ్యగారు పీఠికా వ్రాసి
యిచ్చారు. కవిత్వములకు అత్యున్నత విశిష్టతను. రూ. 1.
2. హరిశ్చంద్ర చరిత్రము:—కౌశర గౌరవకుల
లోని పద్యములచే విలసిల్లుచు నులభింపబడిన వ్రాయబడిన వంశ
గంధము. రూ. 0-12-0
3. బుద్ధుడు:—తేటమాటలలో వ్రాయబడినది. బా
మ్మలు కలవు. రూ. 0-8-0
4. చెన్న రాజధాని:—5 వ తరగతికి అత్యుత్తము
వది. బొమ్మలచే నిండియున్నది. రూ. 0-6-0
వ.రా:—ఈ నెలలోగా వ్రాసినలోనే మూటివైన న
కొనవారకు 100-కి క్లబ్. 25 చొప్పున కొనిపడవచ్చును.
గ్రంథకర్త: ముగ్ధియం సీతారామ రావుగారు,
బియ్యం. టి., మద్రాస్, చిత్తూరుజిల్లా.
రామ్ అండ్ సన్స్, మదనపల్లి,

చుండుకు నూనె

నూనె 1-1 రూ. 0-6-0 వి. పి. సహా 0-11-0
ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జిల,
గోరు, చిత్తూరు మొదలగునవి మానును. దీనివలన
మెల్లములకు హానిగలుగక చక్కగఁ బెరుగ గలదు
అమ్మలార! బహుశా, మదరాసు - బొంబాయి.

బోర్డు పాఠశాలలయందు రాట్టములు

నారాయణవరం తాలూకా

చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డు పాఠశాలలయందు వారాహం
వరములోనిగల కందనముగూర్చి యాదికవపట్టికలు వెలుపును.
వారాహం ప్రాథమికవిద్యాలయము
1. 5 తరగతులలోని విద్యార్థుల సంఖ్య నవంబరులో 120
డిసెంబరులో 119 జనవరిలో 119
2. సుమారు హాజరుగూర్చి సంఖ్య నవంబరులో 96
డిసెంబరులో 93 జనవరిలో 75
3. వరుక శిల్పనాథుడు నవం 68 డిసెం 61 జనవరి 55
4. వడికినమూల తూనిక మొత్తము. (ఫలములు) 86½
డిసెం 110 జనవరి 120
5. స్వయంచేసిన రాట్టములు, మూడు నెలలలోను 12
6. పనిలోనున్న రాట్టములు నవంబరు డిసెంబరులలో 9
జనవరిలో 12
7. జిల్లా విద్యాధికారి యభిప్రాయములు:— రెండుతర
గతుల విద్యార్థులు రాట్టములు తిప్పించుటగా నేను జూచితిని.
వాటి చాలాకేంద్రములు. వడుకుట అప్పటి సలహానుసానుకు చేతి
పని అనుకూలమని నందించుచున్నాను.

బోర్డు ప్రాథమిక పాఠశాలలయందు

1. వాటాగు తరగతులలో గల విద్యార్థుల సంఖ్య నవంబరుమాస
ములో 59 డిసెంబరులో 60 జనవరిలో 55
2. సుమారు హాజరుగూర్చి సంఖ్య నవంబరులో 87 డిసెంబరు
లో 42 జనవరిలో 88
3. వరుక శిల్పన వారి సంఖ్య నవంబరులో 11 డిసెంబరులో 11
జనవరిలో 11
4. మొత్తమునైన తయారయిన నూలు నవంబరులో 89½ క
డిసెం బరులో 45½ జన. 48
5. స్వయంచేసిన రాట్టములు 8
6. అందు తిరుగుచున్నవి 5
వైసంఖ్యలనుబట్టి మొదటి నెలకంటె వెనకటి నెలలో
పని తక్కువగా జరిగియు దెలియుచున్నది. ఎత్తైన వడికిన
వారికి బహుశాతి యొంగెదమని మొదల దెలిసియుండుటచే
నూలు మంచిది కాకపోయినను, ఎత్తైన తయారయేయుట.
యందే శ్రద్ధగూర్చిని గాన, చెడునూలు తయారయి పడుకుంటు
అక్కరకు రాకుండెను. మంచి నూలు తయారగుట్లు శ్రద్ధగా
జూడవలసినదిని ఉపాధ్యాయులు దెలిసియుండుటచే వారు
కగ్గ నుండి వడికించి, నూలు పరిశీలించుచుండుటచే యెత్తువ
తయారగుటలేదు.

ప్రొటీపర్షియలు

అభివృద్ధి కల్పన బోర్డు కార్యదర్శి బ్యాంకరుగారు
తిరుపతికి వచ్చినపుడు వారితో ప్రసంగించినవలన సి.వి.రంగయ్యచెట్టి
గారు నూతనపద్ధతి నేర్పరించి. ఇందుమూలమున ప్రతివిద్యార్థి
యూ తాను వడికిననూలును తానే సర్వాధికారియగును. ఆయన
ప్రతి కొనకొనును. ఇద్దరు విద్యార్థులకు గలసి ఒక రాట్ట
నివ్వబడును. వారు తమ తిరిగి సమయములో ఒకరితరవార
జోరు వడుకుచుండురు. నెలవదిసములలో గూడ చ్చి వాటగు
గంటలకాలము వడుకుతుండురు. శ్రతి ఒకటికి అర్థపాటు చెట్టు
ప్రతి ఇయ్యబడును. దానినిజూచితిని, తానే స్వయంగా చేతితో
ఏములు చేసి వడుకున. పిదప 840 గజముల పాదపుగలనూలును
ఒక కంటేగా కట్టియుంచెదరు. రంగంబెట్టిగారా కంటెలను
కరిగించి, వానితోలి లోపములను విద్యార్థికి దెలిసి తూనిక
జేసి అది యొక నెలవరకు సహాయము దొలుతును. సంతాప
రాంకము అందులో పొగుగా వడుకుకేర్పించెదట వినుకొని
రూ. 5, 4, 3, 2, 1 చొప్పున 5 బహుమానము లిచ్చెదనని
తెలుపుటచే వాటరు ఆసాటి పరితృప్తి అర్జియగగా శిల్ప
కొనుచున్నాడు. అప్పుడే 24 వాటరు 5 గురు వారికీ స్వయ
మాగా ప్రతికొని నూతనపద్ధతిని వడుకుటకు అంగీకరించిరి.
కొందరు వాటరు వారమునకు ఒకపాటచొప్పున మాత్ర
తాను స్వంతముగా ప్రతి కొనకొనునని ఇప్పి ప్రాంబించిరి.
తాని పిదప వారి తిలంబులను లింగలి లాభమును గుర్తెలిసి తమ
వాటరు ప్రతిగ నుకటగాను కలయు ధృ మొనంగుచున్నాడు.
తాను వడుకునేర్పియు తిలగడుట ధనవియోగముండుటచే ప్రతి
కొనలేకున్న కొంతక వాటరుకు రంగంబెట్టిగారే ప్రతి నిచ్చి,
శిల్పముల నిచ్చుచున్నాడు. వారు పుచ్చుకొనిన భవమునకు
గురియినట్లును వారివద్ద పుచ్చుకొనుచున్నాడు. ఇట్లు వడుకుట

వలన వాటరు పాఠశాలలలో వడుకుటకు భంగముకలుగదు.
పాఠశాలలో వారమునకు రెండుగంటలకాలము యథావకా
గము వడుకుచుండు. తిరిగిగా శ్రతి ఒకపాటచొప్పున వారమునకు
2 బహుమానము దీయును. సరిగా వడికినచో సామాను 2 పి నెలల
ప్రతి ఒక కంటెలగును. అనగా 45 అంగళముల చెడలన్నిట్లు 20
గజములు (రూ. 18-8-0) తయారయేగలుగును. ప్రతి నెలకు
రు. 6 లు చెట్టుబడియగును. 100 కి 50 మంది బాలుకలైనచో
వాగుగ నేనుగల్గినవారగుటచే శిల్పకారి నేయ: వరము చేసెద
పాఠశాల ప్రాకారములోవున వాట విజయ ప్రదేశము
గలదు అందు 10-2-24 తేదిక జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులును, చంద్ర
గిరితాలూకా బోర్డు అధ్యక్షులును ప్రతినిధులు నాటి
యొండిరి. 24 విద్యార్థులకు 2½ ప్రతి మొక్కలు గలను. పిల్ల
యేడు కడచినపిదప వారు ప్రతి కొనకులసిన యవసరము లేదు.
వారికి తగినంత ప్రతి వండును.
ప్రజలగుడ తమ వొడ్లలో ప్రతి మొక్కల చే ఈ
యన్నాడు. చెట్టుప్రతి వండించుట అతిసుభము. దీనికి స్వ
సాయానుభవ వసరసరము. ప్రతిచెట్టు చాలయెడల 20½
సామానుకు 20 గజముల బట్టకు చాలివట్టుగా 2 పి నెలప్రతి
నిచ్చును. ఈ ప్రతి పురికినియెనునని మగనూలు గాంధికారు మో
బాచేసి యొండిరి.

వేదశ్రీలు

10 వసంబరములను 2½ పి నెలల తయార జేయుచున్నా
రు. అది మంచిపురిగిరి సాపుగానుండును. 22½ గజముల
వడుకులు రెండింటికి సరిపోవు. విద్యార్థులు వడుకునూలు నడు
కుగా తేకుండుటచే వేగ నేయటకు మూతము పనికివచ్చు
చున్నది.
చెట్టుప్రక్కల గ్రామములలో ప్రజలు వడుకుట నేర్పు
కొనుటకు అభిలాషజూపుచున్నాడు. ప్రత్యూషా టి. ఎ. పద్మ
శాభాగ్యగారిచేతను, వారాహంవరమునందు సి. వి. రంగంబెట్టి
గారిచేతను రెండు బడులు స్థాపింపబడినవి. నెలకు 10½ వల
ములనూలు దీక్షవలెనను వరకునైన రంగంబెట్టిగారు గృహము
లకు రాట్టముల నిచ్చుచున్నారు ఒక ప్రామాణికముబడునూ
భార్యధర్మము 40 నెలలనూలు తీయుదురు. వారాహంవరము,
బోర్డుపాఠశాలలోని ప్రధానోపాధ్యాయుడు 18 నెలలకు వడు
కును. ఒక జీవాగతుల వాటరు 15 నెలలనూలు వడికి 4½
గజముల బట్ట నేసి తాను స్వయంగా నేసినబట్ట నే కట్టు
చున్నాడు.

అమెరికన్ క్రైస్తవమతముగారు పుత్తూరు పాఠశాల
పాఠశాలలో 6 రాట్టములను చెట్టిరి.
కొత్తపల్లి వెంకయ్యగారు, మదనపల్లిలో బోర్డుపాఠ
శాలకు రాట్టములను ప్రతిని యిచ్చెదనని దెలిసెనుగాని అప్పు
డు ఇంకను అంగీకరించుటలేదు. చంద్రగిరితాలూకా బోర్డు
ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో 5 రాట్టములు చెట్టిరి.
నరసాపురం తాలూకా బోర్డు ప్రాథమికపాఠశాలము 20
యెడలలో 40 రాట్టములను చెట్టుటకు నిశ్చయింపబడెను.
తిరువనంతపురం, బీకారు- ఒరిస్సా క్రైస్తవమతముగ
రాష్ట్రమునందుగూడ అన్ని ప్రాథమిక పాఠశాలలలోను వడుకుట
నేర్పరలెనని కాసనసభ్యులు ఏ. తిర్యానించుచుండును.
మనసిపట్ల, బోర్డు పాఠశాలపాఠశాలలో నిరవధి రా
ట్టములు నెలకొల్పబడినచో అదు జరిగినపని దీనితోసరిపోల్చి
యాయురవరద్దరి ననుకండి యింకను ఉపయోగకరములగు
కథకుల తెలిగినచో దెలియబరచెదనని తలంచుచున్నాను.
(ఒకవిలేఖరి)

చాకులు - తాళములు

మంకలికత్తులు.
అంగణసాగరులచే నేయబడినవి. తెలుగునది.
తెలుగునే భరణ్యులారాగడ ప్రాయము.
బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో గిమిటెడ్
కట్టెట్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc,
8081
తెలంగాణ్ అగ్రెజు: "ఇంద్రప్రస్థ" తెలంగాణ్

కవహరి
సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ. 1-6-0
దగ్గు క్యాసకోశములందు బహుశాతవలన ఏర్పడుచు
ఇది అనేకవిధములు కైత్యములన ఏర్పడిన దగ్గు. శిశుకాలమున
ప్రబలింప దగ్గు. క్యాసకోశముల నూత్న నాకోశములందు
ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బునము, కుయదగ్గు దగ్గుకు నేనించవలసిన
మంతు దగ్గు విధమును బట్టి యెంతును.
అమృతాంజనండ్రిపో. బొంబాయి - మదగాడ.

భారతదేశము స్వయంబోధనము స్థాపించు నెలవెత్తుడు :
 విలువ సంపన్నము పరిశ్రమలను సురక్షితము చేయుచున్నదియు, (కమిషన్) ఆయుధములను భారతీయులకు సులభముగాను నియు 1919

ఈ చట్టమునందు నూతన కానుకలు విధింపబడ ను
 రింగుల లోపము లేనియొకటినింపవలెను. ప్రభుత్వోద్యోగము
 లను జనపుట పయోగపడుచున్నట్లుగాను, పరిపాలన కొన
 నుండుటకు నయోగపడుచున్నవి ననుమొనర్చుచున్న చట్టము
 లుగల ఫిర్యాదులను గమనింపవలెను. (సర్జేము)

మదరాసు నీటిపారుదల బిల్లు

భారత ప్రభుత్వం

(గత సంచిక కేసు)

11 వ క్లాజు ఇదివరకే వినియోగించు కొనబడుచున్న...

12 నుండి 15 వరకు గల క్లాజులు ప్రకటన ఎట్టేలులో...

16 వ క్లాజు 10 వ క్లాజు ననుసరించిన ప్రకటన కాలాతి...

9 నీటియొక్క యొ సామాన్యతగా పనుల (వర్కుల)...

నీటిపారుదలపై గవర్నరు మెంటువారికి గల హక్కులను...

చెప్పియున్న అధికారములు నిరంకుశముగా వినియోగించు...

సర్వే చేయుట అనునది తన తన చేయుటలకు నీటిపారుదల...

టవను, నిర్వయించుటకు అగత్యము లేదు...

28 వ క్లాజు బర్మా అప్రెయిజ్మెంట్ 36 వ క్లాజును అనుస...

ఎట్టేలు భూములకును రయతులకు భూములకును ఉ...

10. 4 వ అధ్యాయము నీటిపారుదలకు గురించి చెప్పి...

36 వ క్లాజు ననుసరించి నీటిపారుదలను నిర్మించుట...

ఈ అధ్యాయముయొక్క నిబంధనలు యిట్లుగా బర్మా...

11. 5 వ అధ్యాయము నీటితీర్చి సుబంధించినది...

1918 వ సంవత్సరముల వరకు భూమిభూములను చెల్లించినట్టి...

12. 6 వ అధ్యాయము ప్రత్యేక మరతులకుబట్టి వర్కులను...

13. 7 వ అధ్యాయము ఒక ఎట్టేలులో చార్జీ తేవడం...

1917 వ సంవత్సరము మే 1 వ తారీఖున వ్యాజ్య...

జ్వరహరి

నీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. సి. సహా 1-2-0...

గి.వి.ఆర్ సచివాలయ తొమ్మిదిగంటల వరకు మూత

హిందీభాష మన హిందూక్షేత్రముల ప్రధానభాష. భారతీయులలో పెక్కుమంది కవి ముక్తభాష. వలెయు విశేషమంది కవిగతులు భాష ఒక్క హిందీభాష. భృంగింతిమేని వాదాత్మక (ఒక్క చెన్ను ప్రతిమకక్క) హిందూక్షేత్రముల న్యాయము నేడుచున్నది. ఇదిగోకేతులకు చాడ చాలమంది కీభాషచున్నది. మలెయు నీభాషయం దవేకయ్యున్నది. అక్షర.తిగ జున్నది. హిందీ నవలెగతుల తియ్యదు. మనము నివ్యానములకు న్యాప్తయత్రి. ముందు భాషంతిగిరితి. ప్రకటింప మన ముల్కాతి. నా. మన 200000000 మన మన హిందీభాష. భృంగింతి మో యానత్రి. నీచిది మనముల్కాతి కిగిత్తు. మనముండి తెలుగుడికి నిర్మలభాషములకు స్వయముగా 18హిందీ యానందింపకును గదా.

జెయిట్ కాల్పులు

ఒక భారత శాసనసభ్యుని యుదంతము

ఎన్. గులాబు సాగుగారు ఎం. ఎల్. ఎ. శాఖా శాసనసభ్యులు జరిగిన తర్వాత యింతయు ప్రకటించిరి:-

శాఖా సభాసభ్యులలో జెయిట్ లో గొప్ప సభాసభ్యులను గుర్తించెను. ఇంతకుముందు చరిత్రానువాద సంఖ్య విశాఖింది జూడ తక్కువగా నే యుండెనుగాని దానియొక్క ప్రతిక ప్రామాణ్యము చాల యెక్కువై నది. ఏమిగా ఆ విషయం రణభూతుడు వివేచింపడగు యెట్టి బాధ్యతలేని మహాత్ముడు. ఆయన వద్ద పనిజేయువారు జెట్టి బద్ధాభిమానులు. ఉన్నత గౌరవము గల వ్యక్తుల సభ్యులయి చు వాగై కత్తలవారు. వారిట్టిత్యాము నకుగడంగటా ఉద్దేశమును రిశ్యాభిమానులు ఆయనకు బాగుగ తెలియును. అకాలిబర గురుద్యారమునకు బో ప్రారంభించి జెట్టి నందియు త్యాము జేతులకి యుండును వారికి తెలియును. అది తెలిసియు సంతోషముగ బుద్ధిపూర్వకముగానే అవిధిగర్హము నొకటి నొప్పుకొనిగారిని గురువుయొక్క గురుద్యారములోనికి బోయి స్వేచ్ఛ గ్రహించుటకుగల హక్కును విడనాడుకొనలేదు.

మహాప చారము

శాఖామహాశాసనసభ్యులైన జెట్టి నందియు త్యాములను భారత ప్రభుత్వపు సివిలియన్ ఉద్యోగిగా జరుపుచు ముండెను. ఆ శుభ కార్యమునందు అనగా 1928 ఆగష్టు 21 న నందియు త్యాముల 14వ తేదిన జెయిట్ లోని గురుద్యార గంగనరమునకు బోవుట అపవేతనము. ఆరోజున పనిజేయుటకు గురుగ్రంథ సాహెబులు అభండపాఠమును వినుటకు సమావేశమై గురుగ్రంథమును నివ్వధింపబడెను. ఇంతేగాదు. అపాఠమును జరుపుచున్న గ్రంథిని గూడ అక్కడనుండి వినుచున్న వారితోబాటు అపవిత్ర గ్రంథముమీదగా యావచ్చు కొనిపోయి నివ్వధింపి అపవిత్రమునకు భంగము కలుగజేసిరి సిక్కు మత చక్రవర్తియు ప్రకారము యింతటి మరణ సహితముగా గాంచి మహాపచారము జేయుట యగును ఈవార్త తెలుసే ప్రాకిగోయెను. మరణాటి నందియు త్యాముల 15 నందియు సిక్కు యాత్రిజలు మరల గురుద్యారము జేరి. అభండపాఠము జరుపుకై జెయిట్ లో రావచ్చిరి. కాని యిదికేరకురనే వారిని రావీరుకుండ గురుద్యారము మూసి యుంచబడెను. ఇందుకు కానియు వారు గురుద్యారమును రావీరుకుందోనము జరిప సమావేశ మగుచున్నారని తెలుపబడెను. కాని గురుద్యారమును నివ్వధింపబడినవారందరిను అందు జేయుచున్న పని పూర్తిగ్రంథమును జరుపుచు నై నుండిరి. ఆ గ్రంథ పఠనమును వినుచు నైన నుండిరి. అంతకున్న జేయుచున్న జేమియును లేదు.

శాఖా స. సభాసభ్యులు జేసిన మహాపచారమును ఆ జేయెను దెబ్బలు ఆ సంస్థానమునకు దోహదము జేయుట యనియు ఆయన యుద్ధిభులనల్ల ఘోరు ఘోషమును జేసి ప్రాంతములకు చాల భూగర్భమును విడుదల. గురుద్యారము నందు జరిగిన ఘటనము వారాయణము జేయుటయు మహాభాజనై ప్రార్థనల సభ్యులయొక్క రాజకీయమనియు ద్రోహమనియు నెందుటమరిక భూగర్భమునున్నది. విను శాఖా లిటిషన్ పాలకులు సిక్కులను గురుద్యారములోనికి బోయి ప్రార్థనలు జేయకుటకు సామర్థ్యమునున్నారని.

ఇప్పుటి క్రిందు మామూలు నుండియు మేగా దాదాపు 5 కేలము ది సిక్కులు నందిలక అది మైపు జెయిట్ లోనుండి విడుదలయ్యును నేరకు దేను అభండపాఠమును వరల ప్రారంభించి నుండిన అధికారుల జేరులతో అనేక వ్యయాల పాలెరి.

అయినను మాని భూములేను. మిక్కిలియు లేవును మాను మేమే నేర కొనియెదనని కేరకు గారిని. ఈరక శాసన యము తెల్పితిని గాని మిగిలెడు కేరకును యుండి నేనమాను కుమార్ మిగిలెటాటు నేనగూడ హిందీభాష నభ్యసించెదనని సంకల్పముగా గలి. మా ముం కొనియెదనెగానికి మాటలెరుగు గాని మనము మెత్త యెని 15వ తుక్కగారు విలునవ్యయ నవ్య ను బలికిరి. మహాత్మునకు జయముగాగా, మనసంకల్ప మిడెరు క్రిందు భ. కతుకు దనుగ్రహించుగాక యని నూరచ్యుగా రనిరి. అంత మాత్రముగల వారిని సర్వేకమా న్ముఖిసోగలెను.

నూదరి లిలాదేవి.

అహింసా ప్రతము

ఇట్టి త్యాగ మొనరించిన అధికారుల దౌర్జన్యమును తగ్గించుటకు యె. వి. మహాత్మాజీయును గాంచి సిక్కుల బాధను తుదిముట్ట జేయు నుద్దేశముతో 500 మంది సిక్కు భక్తులు జెయిట్ లో కాల్పుడగమిడబోయి, ఎంతమాత్రమును దౌర్జన్యమును తలదీయకుండ నిలచి యీ త్యాగమును సిక్కుల కుద్ధిని మరగర్హమును అధికారులకు తెలియునట్లు జేయ బయలుదేరిరి. ఈ జర బయలుదేరుటకు రెండువారములు ముందు యీ విషయమును శ్రీ ఆ. కా. అ. త. భ. కు జరుదారు ప్రకటించిరి. ఎట్టి పరిస్థితులు ఉదయించినను సంపూర్ణముగ దౌర్జన్య రాహిత్యమును గాపాడ గలన సమ్మతమును సిక్కు లనే రానిచ్చిరి. ఫిబ్రవరి 9 వ తేదీ 6 వ తరఫును రోజున యీ జర అత్యంత సరములొని శ్రీ ఆ. కా. అ. త. భ. కు యెనుట సమావేశమై అహింసా ప్రమాణమును గ్రహించిరి. ఆ ప్రకారము ప్రభుత్వ జెల్లించుకొనవలెనని జరుదారు మరల మద్దతినిచ్చెను.

ఈ జర జెయిట్ లో బోవునపు డెట్టి యుపహ్యాసమును గాని యెనులేదు. మర గ్రంథములనుండి భక్తి కీర్తనలను జూరము పాడుచుండిరి. ఈ జర బోవునపుడు సిక్కులందరును మిగిలినవారు జూపిన ప్రేమాభివ్యక్తులు వారి హృదయ వాంఛితమును నెరవేర్చునట్లు డెను. ఆ జరయొక్క నిర్భాణము జూపిననే సిక్కులందర ప్రార్థనలు మొట్టులు గ నివ్వించెను. అందు అన్ని జిల్లాలవారము, వేర్వేరు కృత్తులవారము చాలయంది సాక్షులును గలరు. వీతో బాటు శ్రీ ఆ. లు రిభితు జరుదారులను స్వర్ణ జేబులను ప్రాధియు గూడ నచ్చెను.

శ్రీ ఆ. కా. అ. త. భ. కు యెనుట ప్రమాణముగ్రహించి బయలుదేరవారు మూత్రము 18 రోజులు సడిచినపిదప శాఖా సాహెబు వార్య జరిగిన సంకల్పము క్రిందటి వాటి ఆరోజున పి. బ్ర. క. రి. 21 వ తేదీ మధ్యాహ్నము జెయిట్ జేరిరి. ఆ జరలో 50 మంది మూత్రమే గురుద్యారములోనికిపోనిచ్చెన మనియు అభండపాఠము పూర్తికాగానే నెంటనే వెడలిపోవుటలు పూజనీయ కరెన నియు అధికారులు ప్రకటించిరి అజర యేమిజేయదలచుకొన్నదియు వారితోనే నిర్ణయించుకొనిరి. అనివశమునే జెయిట్ అధికారులకు జెప్పయ వాగవచ్చినది గురుద్యారము లోనికి బోయి అభండపాఠమును ప్రారంభింప జేయుటయనియు లోనికి బోవువారి సంఖ్యను నియమించుట ప్రామాణ్య లాంగుటలవలన వ్యవస్థాపక గురుద్యారమునందు సమావేశమై అర్పించు హక్కును జోగ్జులొనుకడునునియు తెల్పిరి.

కాల్పులు

దీనిపై శాశ్వతముగా తడలి పో నది క ఉత్తరువు జేయబడెను. - రంభింపబడెను. జరమాత్రము కడకుండ యుండెను. వారు చేరవలసిన గంగారు 400 X

జమల దూరములో నున్న గురుద్యార తిట్టిసాహెబును నేర పరతును వారు నడచిపోయిరి. ఇచట చచ్చినవారిని గానుములు తగిలిన వారిని యుంచి జరతులకీర్తనలు పాడుకొనుచు నేర వ ప్రారంభించెను. పోలీసువారును నైనికును వారిపై లాటి, తోబడి ఒప్పు తెలియకుండ కొట్టి త్యాగో డిట్టివేసి జగరనున్న కొటలోనికి ప్రైవేటుగ బట్టుకొని పోయిరి ఈరక చూడుటకు వచ్చినవారిని గూడ అధికారులు విడిచి పెట్టలేదు. ఈ కాల్పుల నకు ఆగుంపులలోగూడ చాల మంది చని పోయిరి. ఇంత వరకు 15 కుంది చని పోయినట్లును, 55 మందికి గానుములు బిగింట్లును తెలియుచున్నది.

అచట యేమిజర గుచ్చుచో ముఖ్యులగువారు జూడని యుతుండ ప్రయత్నముల జేసిరి. ఇంతకునువారు జరిజర వివర యిచ్చుచువచ్చిటల నిజేంపరచుచు గదా యనుకొనిరి. న్యాయాధ్యక్షు ప్రొక్టు ప్రభ్యేకనిలేఖిగ చచ్చిన ఎన్. జి. మ. దు గారిని వాఖా జేరములోనికి రానియకుండ జేసి మొలనే ఫరీదు కొట జేరమునువిడిచి పోవలసినదిగ ఉత్తరువు సీరి. భారత శాసన సభ్యులును పంజాబు శాసనసభ్యులు నరు రెయిడనాన్సుగా జి, ఎన్. చెట్టి గద్దూర ప్రతాపసింధు తారాసింక, మున్నగు వారలను జెయిట్ లో నై అన్వేష ను నద్దనే నిశ్చయించిరి. దాక్కరకీలియా ప్రెసి. పాటు గిద్దానిగారలు జెయిట్ చేర గానే అరెస్టుజేయబడిరి. దీనికంతముజూడ అధికారులు చాలరక దాచికుంటినినా, యిప్పుడు భయమేమియును లేక బోవుటచేకెట్లినండి ఒక ప్రభుజముగానింతురు, అకాలీలు దౌర్జన్యమునకు గడంగి అధికారులకు నుండే కుహతులను కాల్చినది తెల్పిరి. ఇదంతయును అంద్రము, అట్లని ఋజువుజేయుటకు యె్య దరోసాక్షులుగలరు.

ఈజరకు జైడ్యరహాయణజేయు దాక్కరక సింగు గారుగూడ అరెస్టుజేయబడుట చూడఅధికారుల దుష్కర్మములు మురింతెలియగలవు. గుదారములు, సామాను, నైడ్య కరక రములు ముందు లన్నియును గూడ జట్టుకనబడెను. ఈకర్మకారమునకలి సకం ముంంగున క్యాజుప్రకారము సత్య నివృత్తిపొరబట్టిలవారి నొక కమిటీగ నియమించి విచారణజేయవలెనని సిక్కువారివారు భారత ప్రభుత్వముపై సవాలు జేయుచున్నారు. అప్పుడు సత్యకంఠయును తెలియాలగు. (హిందూ)

రిజి. అం. స్కార్లు హార్మిటు అనువారిడు ఒక కాపు ఆరడు చిచ్చివాడని దాక్కరకు రి జేండ్లు ఉన్నార చిత్పా లయమునందుబడిను. కాని ఆరడెటుకా తప్పియకొని ఇతర వైద్యులతో ఆలోచించి తాను బుడిచెను గ్రూగులవారేజిని అనిపించుకొని రెను అస్వాజముగ ఉన్నాడి చిత్పా లయము నుండిని దావాచేయి శ్యాజముయ్యు ఇకినికి 25000 పాముల వచ్చవలెనని నిష్పించిరి.

శ్రీమ. యూనియను కాంగ్రెసవ పి. పి. ఏర్పణగాగు అక్కయలుగ ఎన్నికవబడిరి.

కేరళ సోప్ ఇన్స్టిట్యూట్, కాలికట్.

వెజిటాల్:—ధనవంతులు, బీదలు ప్రయముతో చాల కాలమునుండి వాడునట్టిది. పరిశుభ మైనది, నయమైనది.

వెజిటాల్ పాత్ ట్యాబ్లెట్:—శ్రాతసబ్బు కొత్తమోస్తరుగా తయారుచేయబడినది.

విజంట్లు:— దివ్యముగా వాననచ్చబడినది.

మిస్టర్. ఆదం హాజిమహమ్మదు సేట్, నెం. 7, బందరునీధి, బార్డికౌను, మద్రాసు.	మద్రాసు, చెంగల్పట్టు జిల్లాకు.
మెసర్స్. టి. సి. రాముడుకెట్టి అండు సన్ను, నియన్ కాడునీధి, తంజావూరు.	దక్షిణ ఆర్కాటు, తంజావూరు పునకొట సంస్థానములకు
మిస్టర్. ఆర్. వెంకట్రామ అయ్యర్ మధుర ఆర్ట్ మ్యూరియో, మధుర	మధుర, రామనాథ్, తిరునల్వేలి జిల్లాలకు
మెసర్స్. మణి అండు సన్, ర్నాడి.	దత్తమండలము, గుంటూరు జిల్లాలకు.
మెసర్స్. పి. ఎన్. ఆర్. మూర్తి అండు సన్ను, కాకినాడ.	ఈ క్రింద గూర్చియున్న ప్రాంతములకు, రామనాథ్, తిరునల్వేలి జిల్లాలకు.
మెసర్స్. టి. వి. దామోదరం పిల్లే అండు కో మార్కెట్టు నీధి, నెకల్దావాద.	ప్రేమాను సంతానములకు.
మెసర్స్. డి. వి. నాయక్ బ్రదర్స్, పోలయమ్ రోడ్, కల్కికోట.	దక్షిణ కేరళ, నలబాగు, కొచ్చిన్, తిరువాన్కూరు, కోయంబట్టూరు, నీలగిరి, కేలం, తిరుయనావల్లి, ప్రేమాను సంస్థానములకు.

(1) దు 5000 లకు తక్కువ విలువగల స్థిరాస్తిగల దత్తత, విడి వర్తింపును (2) దత్తతజీవితానికి, యూతను ముగిసిన తరువాత, విడివాలతోగా నొనర్చబడిన దత్తత లిందు వివరములు ఉంటున్నాయి.

అకాలీల నాభాసత్యాగ్రహము

గాంధీమహాత్ముని ప్రకటనము

సంకల్పము నివారణము

“ఈనెల 25వ తేదీన నేను అకాలీ సోదరుల నుద్దేశించి ప్రకటించిన సంకల్పమును గూర్చి దేశీయులలో కొందరికి నిరాధారముగా సంకల్పము కలిగినదని ప్రకటించిన చదువుటవలన నేను తెలిసికొని ఆదుర్భాసను తొలగించుటకే మరల నీ లేఖను ప్రకటించితిని. ఎవరో నాకు అకాలీల నాభాసత్యాగ్రహమును గూర్చి అసత్యములను విషయములను తెలుపుటచే వానిని నమ్మి నేనా సంకల్పమును పంపిణీ ననియు లాలాలజపతి తాయి గారే నా కట్టి అసత్యవిషయములను తెలిపియుందురని చాలమంది అనుమానపడుచున్నారనియు ఈనెల 29వ తేదీన వెలువడిన బొంబాయి క్రానికలు ప్రతికలో నొకజాత ప్రచురంబు బడెను. దానిని నేను చదివితిని. లాలాజీ నిర్దోషియని తెలుపుట నాకు ముఖ్యకర్తవ్యమైయున్నది. లాలాజీ పూనాకు వచ్చి నాతో మాటలాడకమునుపే జయట్ దారుణములను గూర్చిన వార్తల నన్నిటిని నేను చదివితిని. నన్ను పంజాబుకు రాగోరుచు పంపబడినంతివార్త నాకు చేరగానే దానిని లాలాజీ చూపకముందే అట్టి సంకల్పమును అకాలీ సోదరులకు పంపుట సమంజసమని నిశ్చయించితిని. పిమ్మట నేనా సంకల్పమును పంపితిని. ఆతంతివార్త నాకు తీరానుండి వచ్చినది. అటు నే నెరిగినవారెవరునున్నట్లు జ్ఞాపకము రాలేదు. నానుభిప్రాయ మతిశ్రుముగా అకాలీ సోదరులకు చేరవలెనని నేను కోరుచుంటిని గాన నటుల బహిరంగ లేఖను ప్రకటించుటయే యుత్తమమార్గ మని నిశ్చయించితిని. నేను చేరసాలనుండి వచ్చినపిమ్మట మనోవాక్యాశ్రయలందు దేశీయులు దౌర్జన్యపరిత్యాగవ్రతము నెంతవరకు సాగింపగలుగుచున్నారో నేను తెలిసికొని యుంటిని. అకాలీ సోదరుల సత్యాగ్రహమును గూర్చి ప్రతికలలో చదివియుంటిని. వాని నాధారము చేసికొనియే ఆ బహిరంగ లేఖను ప్రకటించితిని. నేను మొదట వ్రాసిన లేఖలో దౌర్జన్యపరిత్యాగమును గూర్చి యిప్పుడు ప్రకటించబడిన లేఖలో నున్న వాక్యములకుంటెను గూడ కటువులనిలోపగల వాక్యములు చాల యుండెను. ఆ లేఖను లాలాజీ చూచి ఆవాక్యములను తీసివేయవలెనగా వాని నేను తీసివేసితిని. “సిక్కులు కాని యితర దేశీయనాయకులతో గూడ బాగుగా నాలోచింపకుండ మరియొక జతను జయికోకు పంపవలదు” అనువాక్యమును గూడ తీసివేయవలెనని లాలాజీ చాల పట్టుపట్టెను గాని ప్రస్తుతస్థితిలో దౌర్జన్య పరిత్యాగమును గూర్చి దేశీయుల కందరికిని గూడ భోధపడునట్లు పాఠ్యరీతియే టెల్లవనరమని తలచి ఆవాక్యములను తీసివేయకుండనే ఆ లేఖను ప్రకటించితిని. ఈ విషయమున లాలాజీ గారి సలహాను వివచాలక పోయినందులకు లాలాజీ నను మన్నించుగాక” అని గాంధీమహాత్ముని నిన్ను మరల పూనా సానున వైద్యశాలనుండి ప్రకటనమును పంపెను. (అ. ప్రె)

మాలానా మహమ్మద్ ఖాన్ గారి

ఉపన్యాసము

నిన్నటి తిరువాాయి

“జయికోకు వెళ్లవలసిన అకాలీజక వారును ప్రజలను కర్ర కొట్టెను పట్టుకొని వెళ్లకట్టిచేతులతోనే వెళ్లకయాత్రను

(2) 2వ ప్రతికమును గాని 2వ తరగతి మనస్సులనుగాని, ఈ కాసనమునుండి మినహాయించుటకు సానిటరీ డివిజనుల కధికారియును, నిబంధనలు, నిబంధనలు గల న్యాయమను అత్యంత తరముల లోలించుచున్నది.

దొరస్వామి అయ్యంగారు,

దొరస్వామి అయ్యంగారు ప్రతిపాదన నెట్టి హిందువుల మరణము, ఆచారములు ఈవిల్లు భంగపడుచున్నదని నుడిచి, గౌరవము వ్రాసిన గ్రంథములను డియే యడవలెనని తీసుకొని వచ్చినట్లును బలపరచెను. పట్టుకొని యెదురు దత్తక భారదానూ పత్రముల రిజిస్ట్రేషన్ చేయుట కద్దమని నడిచిరి.

ప్రతిపాదన వోడిపోవుట

గౌరవగారి ప్రతిపాదన వోటుకు చెట్టగా నిధికమంభావించుచే నిరాశింపబడెను. ఈవిల్లు నిరాశింపబడట కిది మూడవ ప్రయత్నము.

రిజిస్ట్రేషన్లు శాసనసవరణచట్టము

1928 సం. రిజిస్ట్రేషన్లు కాసమున సరించుటకుగాన రంగారామగారు ఒకవిల్లు నువసాదించుచు నుట్లు నుడిచిరి. కొన్ని రాష్ట్రములలో సబ్రిజిస్ట్రేషన్లు ముచిరిగ్యాకరములనున్నారు. మద్రాసు కంటి రాష్ట్రమునందు పార్టీ లోక పత్రమున వ్రాసిన తేలిక కాదింపిన యెడల అట్టిపత్రములనిచే వ్రాసబడెనా కాదామను విషయమును విచారించుటకు సబ్రిజిస్ట్రేషన్ల కొరకు కధికారి మొగగరాద్ జిల్లాకున్నది ఇప్పుడన్ననో టి. పార్టీ పత్రమునకు పాథ్యత నిరాశింపబడుట అర్థమగు పుచ్చుకొని తిరువాతి రిజిస్ట్రేషన్లకు తెల్ల విచారణ నొనర్చుకలెనని గోరవలసి యున్నది. రిజిస్ట్రేషన్లు అవసరమగు విచారణను తరువాత దామె యొప్పునలుల కధికారి మొగగుట కిట్లు పాత్ర ప్రభుత్వముల కధికారి మొగగుచున్నది.

విల్లును ప్రతిపాదించుటకు సభాపాద నిరాశింపిరి. అ. ప్రె

వారు గురుద్యాయమునకు పోసాగియున్న ప్రభుత్వోద్యోగి ఇప్పుటికి అక్కడున్న వారిని తిరుపాతులను కల్పింపకుండ ఈ రకవారిని సాగిపోయివా? అట్లుట వెళ్లినవారెవరుకములు గురుద్యాయమును భరించి వెళ్లినవారు వారే మొదట దౌర్జన్యమునకు గురిగినది ప్రకటించబడిన వార్తలను నే నెంతవారెవరు నమ్ముచున్నాను. కాంతివీధులయందు దౌర్జన్యమును బూనిన నిరాయుధులగు ప్రజలపై దౌర్జన్యమును గురుపాతులను కల్పింపకుండ వారెవరుకముల కనబడక వాటిని దౌర్జన్యమును చిత్తకల్పమును చేసినదియే నాతలంపు.

ఈదౌర్జన్యము ప్రకటనము అసత్యమును మాత్రాగ్రహమున దాని మొగముమాడగనే స్పష్టమగుచున్నది. అకాలీజకులలో చాలమంది మధ్యరంగమున పోయిరి. రిజిస్ట్రేషన్లు కలరు. నిజముగా వారెవరుకములను కల్పియున్నారో వారికికదు చేరుకమును సుధాకాకారి ఎటుల తప్పియి కొనకలిగి యుండును. ప్రభుత్వసేవలలో నెవ్వరికిని గంతుదెప్పువెరగులక యుండదు? విరికర్వరికగులక ఎవరో యొక బాపయకొక్కని? అతడు నాభాససత్యాగ్రహమున వాడటమిట్లు ముగియును అకాలీయనుకూడ నైయుండును) మార్గమే నుండ వెళ్లుచు. తగిలియుండును. భారతకాసనసభలో ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము పీకీపోయిన పిమ్మట యిండియాను త్రి సమాధిపరసమున గొలువకరమింకను మి వ్రాంతి గొనుచున్న తిరువాతినుండే యిండియాలో దారుణము జరుగుట చాల చిత్రముగా నున్నది. ఈమాత్రము మాటచెప్పటకు యిండియాను త్రి యిండికలము గొంతు నేల సమించుకొనవలెనో నాకుబోధకలేదు. నాకిప్పుడు దగ్గుగానున్నను యిబ్బాగురుగొంతు ఎన్నటికినీ నడవనట్లు కనబడుచున్న యిట్టిస్థితిలోనున్న నేను గూడ నిర్భయమునకు వారికిని స్వతంత్రత్వమువారికిని గూడనింతకంటే కధికారుల సంకల్పమే కలిగించు విషయములనే తెలిపి యుండును. స్వరాజ్యపక్షమువారికి సంకల్పమే కలిగినకలిగిన ప్రతిమిక వాడులకుగూడ సంకల్పమే కలిగింపబాల యెందునా?

ఇండియాను త్రి ప్రకటనము

అతితర ప్రభుత్వ ప్రయత్నమున సమ్మోహనకత్తి కొంచెమైన కనబడుతున్నది. కాంగ్రెసుసభ్యులలో హెచ్చుమంది కాసనసభలకు బహిష్కరించుచు యున్నారు. వారిలో కొద్దిమంది మాత్రమే ఎన్నికలకు నిలచి కాసనసభలలో ప్రవేశించిరి. స్వతంత్ర

రకమింకనుగూడ స్వరాజ్య పక్షమువారికే అంతమాత్రమే సానుకూలక వారిని దిగలానుటచే వారిని కూడగట్టుకొని యిట్లుట ప్రభుత్వరాజ్యపక్షమువారిగూడ తాము మొదట కొంచెం కరువులలో చాలమరతులగు వరులకొనిరి. అట్టి గానహాయకు చే సెతమరి బాధి యజ్ఞమువారు చేయిచాచినపుడు గూడ నందులకు యిండియాను త్రి ప్రభుత్వ ప్రయత్నము జయికోకు వారెవరుకముల చేరుకములను గూడ గలిగిన యాదాగ్యమున చనవై యిండియాలో నేటి కులలో నాత్మగోచరము కలవాడెవ్వరైన దొరకొనవలదు సహాయము చేయవలదు. నేను యాదాగ్యము చేయుచున్నాను. గాంధీమహాత్ముని నిబంధనలచేసినందున ప్రభుత్వమువారు ఒక భాషతో మాత్రముగా కర్రకొనుచును కొంచెము చాచిన వో మావారికమున నేను ప్రభుత్వమువారి కర్రమును స్నేహ భాషతో స్పృశింపవలసి యిదిగోకే తెలిపియుంటిని గాని 1928 తరగతిను జయికోకు భాషాగ్రహమున కొక్కొక చేయి వ్రే మరేదియును నాకుకనబడలేదు గాన నేను గాని నాపక్షమువారు గాని యిట్టి చేతినిచ్చుకొనవలయును సహాయమును కలిగించు నేను చెప్పకలసి కన్పించుచున్నది. ఫిబ్రవరి 27 తేదీన 2013 బహిరంగసభలో మాలానా మహమ్మద్ ఖాన్ గారునుడిని (అ. ప్రె)

జయికోకు మరణములు

19 గురు చనిపోయిరి 29 మందికి

గాయములు తగిలెను

21 వ తేదీన పైఠాను తుపానులు కాల్పులవలన 14 గురు చనిపోయిరి 24 కిరి గాయములు తగిలెను. 21 కిరి 5 గురు పిమ్మట చనిపోయిరి. మరెవరు కిరియైరి? అకాలీ స్వతంత్రత్వములకు కచ్చెకు. అకాలీగూడ చిన్న గాయము తగిలియుండెను. ఇదిగో మొత్తము 19 మంది మృతికొనిరి. 30 మంది గాయములు తగిలెను మరొకరొకరికి మిక్కిలి చిన్న గాయములకలిగియుండును. 18 మంది చనిపోయినందు 60 మంది గాయములు తగిలెననియు కొంతమందియును ప్రకటింపిరి

రెండవ జత ప్రయాణము

అన్యుల సహాయో సభికోత్సాహము

నిన్న 28 వ తేదీ ప్రభుత్వము రెండవ సారి విజయ (మహాత్మాగజము అన్యుల సహాయో) జయికోకు బలము చేరుచుండుటచే వేలకొలది సిక్కులు శ్రీమంతుల పురమునకుగూడ భిక్షోత్సాహముతో భిక్షులకేతు:ద్వ సమావేశమైరి. మొదటిజత వలెనే యీ జతలో గూడ 500 మంది యోధులుండెరి. వారిలో నేరుడతను మాత్రమే పురుషులతో వచ్చిరి. వారు పాగాలను కప్పుకొనిరి. భుజమున వ్రేలాడు సాత్రులగుటలను భరించియుండిరి ఆసందులలో ఆటములు మొమ్మలమున్నగు ఫలాహారములు వులు నేటికి కొనిరి. మొదటి జత వారి వైని బయటలో లోతు పాదలను కల్పింప కరమున నిన్ను వేలకొలది ప్రజలు స్వతంత్రత్వమునకు గుమికాచిరి. మరల జతను పంపవలదు. గాంధీమహాత్ముని సంకల్పమును పుచ్చుచేతా మేమింకనుచుండు విషయమును గూర్చి కొంతమంది సభ్యులును రకస్వముగా నాలోచించుచుండుటచే అకాలీభిక్షుద్వ నాగభ లను నిష్కేత కాలమున జరుపుటకు నిమిత్త పోయిరి. రెండుగంట లాస్యమైరి.

కాస్యభిక్షు వారు చాలసేపు చచ్చిచిరి గాని మహాత్ముని మాచక్రవర్తియే చేయవలసిపోయి మరల. జనమంతా సమయే వారు చివరకు నిర్ధాణ చేరిరి. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు 500 మంది యోధులును అకాలీభిక్షులను ఎటు కూర్చిరి. అకాలీ నాకుకులు కొంచెం చుట్టవలసిందిరి. అకాలీ సాత్రమునకొకరొకరము. లింగిందిరి. దానిని మరల ప్రాంతి పగిలి జతపాత్రతో నాకాలీనై సుపామలను కల్పిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులకు పాథ్యములెట్టి సుధాకరమునకుగూడ మొదలైన ప్రభుత్వమునకు గట్టిగానాడెనని? అకాలీభిక్షులకు బుడగలేదు. యిండియాను వోడిచిరి. పిమ్మట పార్టీలు జరిగినవి. 500 మందికి సేపుములను వేరిరి. వారి దును ప్రధాన జేత కరముల ద్వారా భాషము గానించి పిమ్మట స్వతంత్రత్వము ప్రాకారప్రదక్షిణము నలిపిరి. సానుకూలము 500 గుంటలకు కారములంటి బయటదే. జత వెదకకాల్పితములను కొంచెం భరించి, 9 గంటలవరకు తీర్చిదిద్దుము నొరలయిచే తీసి చేబొంగివై కత్తి యుండునదయమిరి. వారికి ముందుభాగమున అకాలీ భాండు (మోగించుచుండెను. 12 మంది నిర్భయ సాధ్యముల పిమ్మట ప్రభుత్వము వారును వారివనుసరించి. నేలలో ప్రజలు వారిని పుకడ్పించిరి. దారిద్ర్యమునకును ప్రజలు వారిని చిత్తులగుచుండిరి. కొందరు నారి కు పోయిరి. అవగూడ ననుమించెడి. చాలామందియు పనులు పుచ్చుకు సాటికోకు నుంట్రిగంధ పాపామును వారివెటు గోరవలసింది. మొదటి జతవారు వెళ్లిందారి పేరు వెళ్లిరి. ఇంకొకదాని చాల గాయములమిడుగా తూర్పు నెల కేక తేలిరి. జయికోకు కర విరితోగూడ నితరప్రవర్తకము. వెర్లమున చేయుటకు కొంతమంది సుధాకరము గట్టి పిమ్మట లను జేయుచున్నారు. (అ. ప్రె)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 29 వ తేది

శుక్రవారము

పాఠాంతరము

హెయిలీగారి ప్రసంగమునకు, ఆలివియరుగారి ప్రసంగము పాఠాంతరమని జెప్పవచ్చును. ఉపోద్ఘాతములున్నను ఫలితముకంటెయే యగుచున్నది. ఆలివియరు గారి సంపూర్ణప్రసంగము గాచిన పిమ్మటగూడ, ప్రోత్సాహకరముగా నూచనలెవ్వయు గనుపించవు. రంగచార్యులు ప్రభుత్వలబోలు స్వతంత్రపక్ష నాయకుల మనసులు మెత్తవడినటుల చెలియుచున్నది. సమయమేలేనిదని నపుడు, వీరు ప్రతిష్ఠాభవనకు బూనరేమీనని భయమగుచున్నది. పదజాలముజూచి మోసపోవుటకు వీలున్నను, దూరములోంచియవారి కెట్టిభయ గలుగజాలదు. హైందవ శాసనసభలో నిటీవల గావించబడిన తీర్మానము, ఆలివియరుగారి కేవల ప్రముఖ సంతృప్తిగలుపలేదు. ఇయ్యది సంస్కరణ శాసనసూత్రములకు విరుద్ధము. తాముమాత్రము సంస్కరణ శాసనమును దాటిపోవజాలరట. ఆలివియరుగారికి సంస్కరణశాసనము ముఖ్యమా? లేక ప్రజాభివృద్ధి ముఖ్యమా? సంస్కరణశాసనమే ముఖ్యమని తేలుచున్నది. ప్రజలలో నే పక్షము వారికిని సంస్కరణశాసన మక్కర లేకబోయినను, ఆలివియరుగారు మాత్రము దానినే చేయూతగ గైకొనుట విచిత్రము. ప్రతిజాతికిని స్వయంనిర్ణయాధికారము గలదను లేబరుపక్షమువాద మదృశ్యమగుచున్నది. వీరి వెనుకటి వాగ్దానములు నీటగలియుచున్నవి.

సంస్కరణ విధానమే కదల మెదలలేనిదగునపుడు, అది ఎటుల పనిజేయుచున్నదో కనుగొనవలయు ననుట వ్యర్థపు టూహ. సంస్కరణశాసనమునందు ఇక్కడ మొక అతుకు గాని అక్కడ నొక అతుకు గాని చేర్చిన ప్రయోజన ముండునా? సంస్కరణములస్వరూపము మార్పుజెందునా? హెయిలీగారి టిప్పినిర్దేశకార్యమునకు బూననెంచిరి. ఇంత కన్నను ముందుకు బోవుటకు వీలులేదని ఆలివియరుగారుగూడ చెలుపుచున్నారు. ఇంకను సందేహమునకు గాని నూత్నాశకు గాని అవకాశమేమి గలదు? ప్రజల స్వపరిపాలనా సామర్థ్యముపై హెయిలీగారి కెటుల నమ్మకము లేదో, ఆలివియరు గారికిని అటులనే నమ్మకము లేదు. దేశమునకు త్వరలో స్వపరిపాలన మిచ్చిన, అనర్థములు వాటిల్లునని ఆలివియరుగారి యభిప్రాయము. కర్జను హెయిలీగార్ల యభిప్రాయముల కిది దీటుగ నున్నది. ఆలివియరుగారు ఫేబియను సిద్ధాంతముల నామోదించుచున్నను, పరిపాలనము మరుదెంచినపుడు ప్రజాశయ ప్రతికూలరకు గల భయమునే వ్యక్తపరచిరి. అట్టివారి కన్నను విశాలభావము జూపరయిరి. హెయిలీగాని అనుజనము లేంతిద్వారా బంపుచున్న సలహాలు, ఆలివియరు గారికి నచ్చివి. అధికారవర్గపు పాఠములను, ఆలివియరు గారు నేర్చుకొని, మరల వానినే పెలియచ్చు గలిగిరి. ఆలివియరుగారు గూడ అధికారవర్గ యంత్రము లో జేరిపోయినందులకు, హెయిలీ ప్రభుత్వము కడుంగడు సంలేసింపక మానరు.

స్వపరిపాలనాప్రదానమునకు జూపబడెడి హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములు, వర్ణవిభేదములు, మొదలగు మామూలు అభ్యంతరములనే, ఆలివియరుగారును ఏకరువుజెట్టిరి. స్వపరిపాలనము లేనందుచేతనే, అనవసర కలహములును విభేదములును పొడముచున్నవను విషయమును, ఆలివియరుగారింకను కనిపెట్టలేదు. ఆలివియరుగారి కన్నియు ఆటంకములుగనే దోచుటచే, ఒకవంక కాంక్షలేచిలు సమావేశముగాని, వేరొకవంక రాయల్ కమిషనుగాని బనికెరాకబోయెను. ప్రజలలో నితయసంతృప్తి గలుగుటకు కారణముల గొన్నింటిని ఆలివియరుగారు కనుగొన ప్రయత్నించిరి గాని, వీనిని తేల్చివైచిరి. దేశము అసహాయోద్యమము నవలంబించవలసినంత యావశ్యక మేల గలిగెనో, పాపము ఆలివియరుగారి కింకను బోధపడలేదు. డయరు సేనాని విషయమై ప్రభువుల సభవారు చేసిన తీర్మానము, లాయడుజార్జిగారి ఉక్కుచట్టము ప్రసంగము, ఉప్పుపన్ను, కెనియా ప్రశ్న, నాయకుల నిర్బంధములు, జయిలో హత్యలు మున్నగునవి ప్రజల మనములను కలవరపరుచుచున్నటుల వీరికి దోచెను. ప్రజలలో విశ్వాసమును బోగొట్టుట కిది చాలవా? స్వపరిపాలనము గోరుట కిట్టి యన్యాయములు ప్రోద్బల మొసగుటలేదా? పంజాబునమస్య ఇప్పటికింకను పరిష్కారము గాలేదు.

లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగము, అసభ్యమైనను నీవిలు సర్వీసు పట్ల గల ఉత్సాహాతిశయము మూలమున జేయబడెనని ఆలివియరుగారు తేల్చివైచుచున్నారు. లాయడుజార్జిగారి వాక్యములెంత విరుద్ధముగ నున్నను, సర్వీసుల యధికారమును శాశ్వతముగ నిలిపియుంచుటకు లాయడుజార్జిగారు దృఢశీలి యుండరని, వీరి తలంపు. కాని, కేవలమిట్టి వ్యాఖ్యానములవలన లాయడుజార్జిగారి ప్రతిపాదన తీవ్రతను తగ్గింప వీలుండదు. లాయడుజార్జి గారు బుద్ధిపూర్వకముగ నిటుల బలికిరనుట కాధారములు గలవు. లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగమును హర్షించినవారు ఉద్యోగులలో పలువురు గలరు. పబ్లికు సర్వీసు కమిషను వారి ఎదుట సర్వీసు సభ్యులు చెలిపెడి సాక్ష్యము జూచిన, లాయడుజార్జిగారి సిద్ధాంతమునే వీ రాధారముజేసికొనుచున్నటుల గనుపించును. తమ వేతనాదులను హెచ్చింపవలయు నని కోరుటమాత్రమే గాక, సర్వీసు యద్యోగులు శాశ్వతాధికారము వహించునటుల నేర్పాటు జేయ గోరుచున్నారు. సంస్కరణముల వైఖరిగూడ వీరి కోర్కె కనుకూలముగ నున్నది. ప్రజలకు గలిగిన సాక్షయముల బాపుటకు, వెంటనే పూర్ణ స్వపరిపాలన మొసగుటయే, ముఖ్య మార్గము. ఆలివియరుగారు రిందుకు మాత్రము బూనుకొనరు.

శాసనసభవారు నిరాకరించిన ఉప్పుపన్నును సర్టిఫైజేయుట, పబ్లికు సర్వీసు కమిషనులో బని లేదని చెప్పి శాసనసభ్యులు నిరాకరించిన గ్రాంటును మరల పునరుద్ధరించుట, మొదలగు అసాధారణకార్యములు ప్రజల విశ్వాసమును బెంచునా? అధినివేశ రాజ్యములలో భారతీయు లనుభవించెడి కడగండ్లు భారతీయుల విశ్వాసమును వృద్ధిజేయునా? భారతీయులు కృతఘ్నులని ఆలివియరుగారు తలంపవచ్చును. కాని వైన జూపబడిన యిబ్బందులన్నియు దొలగి, ప్రజలకు శాంతిసౌఖ్యములు చేకూరవలయుననిన, సత్వర స్వరాజ్యసంపాదనము దప్పు చేరు మార్గముండజాలదు. స్వరాజ్యసిద్ధివలన కష్టములు గలుగునని తలంచునెడల, స్వరాజ్యము లేనందువలన ఎట్టి మర్కరముగు యిబ్బందులు గలుగు

చున్నవో ఆలివియరుగారు గుర్తించవలెను. స్వరాజ్య సిద్ధివలన గలిగెడి ప్రమాదముల నవలీలగ దాటవచ్చును. ఇంకను ఓపికతోనుండుడని ఆలివియరుగారు భారతీయులకు సులభముగ బోధింపవచ్చును. అత్యధిక వేతనముల ననుభవించుచున్న సర్వీసు ఉద్యోగులే ఓపిక కట్టజాలక ఆర్థాటముల జేయుచుండ, స్వాతంత్ర్య విహీనతచే క్రుంగి కృశించుచున్న ప్రజల తురము జూపుట అసహజముగనా? కంఠిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు తమ ప్రకటన ముందు బ్రిటీషు ప్రభుత్వముపై సత్యత మగు నవిశ్వాసము నేలజూపి తొండపడిరని, ఆలివియరుగారు రాశ్వర్యముతో బలికిరి. ఇందుకు ప్రత్యుత్తరము వారి ప్రసంగమునందే గలదు. మాటల జూచి పొంబడక, ఆలివియరుగారి ప్రసంగమును బాగరూకతతో జదివిన, హెయిలీగారి యభిప్రాయములే దానియందును. ప్రతిఫలించుచున్నటుల కనుగొన వచ్చును. కడపటియాశ సముతము అంత రించుటచే, ప్రజలు మరల పరాధీనమార్గముల ద్రోక్కక, స్వశక్తిసాధారముజేసికొని ధైర్యముతో ముందుకు నడుచుట అత్యవసరము. అన్నిపక్షములలోను హిందూదేశముపై లేబరుపక్షమున కెక్కుడు సానుభూతి గలదని సామాన్యముగ తలచుచుందురు. అట్టిలేబరు పక్షమే శాసనసభా తీర్మానమును నిరాకరించి, ప్రజాశయములను త్రోవేరించుచు, స్వయంనిర్ణయసూత్రము నావల ద్రోయుచున్నపుడు, మరియొకపక్షమే వారనుగ్రహము జూపెదరని నమ్ముట కవకాశము గలదా?

వ రి శ్ర మ లు

1922-23 సంవత్సరపు పరిశ్రమల రిపోర్టు మామూలు ధోరణి జూపుచున్నదే గాని, ఎంచదగిన యభివృద్ధిని కనుబటచుటలేదు. పారిశ్రామిక సహాయచట్టమును నిర్మించిన సంగతి నిజమే యయినను, దీనివలన గలిగిన ప్రయోజన మత్యల్పముగ నుండుట వింతగాదు. సామాన్యవ్యయములకే డబ్బు చాలకుండగ, పరిశ్రమలకు ధనసహాయముజేయుటకు డబ్బు ఎటుల లభించును? కేంద్రప్రభుత్వమునకు చెల్లించవలసిన ధనభారమధికముగ నుండునంత వరకు, మద్రాసు రాజధాని ఎట్టియభివృద్ధిని జూపుటకును దుర్లభమగును. ఈ ఖర్చుబోగ, రిజర్వడు శాఖలవ్యయముబోగ, మిగిలెడి ధనమునుండి పరిశ్రమలకు ప్రోత్సాహ మొసగుట కంతవఱకు వీలగునో యూహింపవచ్చును. అధికారుల సంఖ్య మాత్రము బెరుగుచున్నది. పారిశ్రామికపు ఇంజనీరు, అసిస్టెంటు డైరెక్టరులు, అసిస్టెంటు ఇంజనీరులు మున్నగు నుద్యోగులు నియమింపబడిరి. బాదరు అద్దకపుపరిశ్రమను, కృష్ణా జరి పరిశ్రమను పునరుద్ధరించుటకు, యాశాఖవారు ప్రయత్నించుచున్నటుల రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. వీరియత్నము లెంతవరకు సఫలమయ్యెనో చెలుపుటలేదు. స్వదేశవస్త్రాభిలాష హెచ్చినపిమ్మట, బాదరు అద్దకపు పరిశ్రమ మరల దానియంతట యదియే తలయెత్తినటుల, ఎల్లకెటిగినవిషయమే. బెద్దడనోలు నందలి బొగ్గును త్రవ్వటకు జేసిన ప్రయత్నములు సఫలముగాంచలేదు. సర్ ప్రెజ్డిక్టు నికాల్నుగారు, స్వంత బాధ్యతపై బొమ్మలను తయారుజేయు నెంచుటచే, పారిశ్రామికశాఖవారి ప్రయత్నమును మానుకొనిరి. గాజుల పరిశ్రమకు ప్రభు

త్యము వారు చేయదగిన సహాయములేదని తేలిచి. నిప్పుపెట్టెల పరిశ్రమను నెలకొల్పియు సాధ్యపడు నేమో కనుగొనుటకు, ప్రత్యేక శాస్త్రజ్ఞ నొకని నియమించు విషయ మాలోచనయందున్నది. నిప్పుకాయలనుండి స్క్రీకు ఆసిడును, చింతపండు గుండీటార్టారిక్ ఆసిడును తయారుజేయుటకు వీలగు నమోనని కనుగొనగ, లాభములేదని తేలినది. సిరాజేయుటకు జేసిన ప్రయత్నము నష్టకారణమయ్యె నట. 1924-25 సంవత్సరము ఆఖరువరకు సిరా ఫ్యాక్టరీని పారిశ్రామిక శాఖవారు నిలిపి, లాభ ముండునేమో పరీక్షించెదరు. పండ్లను కాపాడుటకు నెలకొల్పిన సంస్కృత 18248 రూపాయిల వ్యయము సభవించెను. జగురు తయారు జేసెడి ఫ్యాక్టరీ మూసివేయబడెను. పట్టుపరిశ్రమ అభివృద్ధి గొంచ లేదు. డబ్బులేక పారిశ్రామిక శాఖవారు వ్యవసాయ దారులకు తగినంతగ తోడ్పడలేక బోయిరని రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. ఆర్థికస్థితి విషయముగ నుండుటచే, పారిశ్రామిక శాఖ వారి యుద్దేశ్యములు బాగుగ నెఱవేరవలయునని రిపోర్టులో విచారము జూపబడి నది. ద్వంద్వప్రభుత్వకాండక్రింద పరిశ్రమలకు ప్రోత్సహము గలుగుటకు సాధ్యపడదు. గాటపు పరిశ్రమ చెన్నరాజధాని యందంతటను మగల నెల కొని బనిచేయుచున్నను, పారిశ్రామిక శాఖవారు దానినింక జూడ యిరి. దానివిషయమై శ్రద్ధవహించి యున్నచో, తామేమియు జేయజాలకపోతమని పారి శ్రామిక శాఖవారి తీరున దిగులొందియుండరు. మీదు మిక్కిలి పశ్చిమాంధ్రదేశముననేని తడితరభాగ ములందేని చెలరేగుచున్న ట్లోమమును నివారించు టకు వీరు తోడ్పడెడివారు. ఇందుకు విశేషధన వ్యయముతోగూడ పనియుండదు. పారిశ్రామిక శాఖవారి రికయినను తమ ప్రతిష్ఠను విడనాడి చేతి కాలు తయారగుటకును, కద్దరుపత్త్రము నిర్మిత మగుటకును ప్రోత్సహమొసగుచో, పరిశ్రమల శాఖవారి యునికి కొంతవడి సార్థకమగును. లేని యెడల, వీరిరిపోర్టులు కాగితముల నెంతగని డినను, దేశమున కెట్టిలాభము గలిగింపజాలవు.

మద్రాసు రేవుతీరములు

1922-23 సంవత్సరపు రిపోర్టుజూచిన, రేవు పట్టణముల ప్రాముఖ్యమునందు కొంతమార్పు గలిగి నటుల గనపించును. వాణిజ్యమునందు చెన్నపురి అగ్రస్థానము వహించుచున్నది. చెన్నపురికి బియ్యము, తూత్తుకుడి ఎప్పటివలె ప్రధానస్థానము నాక్రమించు చున్నది. కొచ్చిను, కల్లికోట, కడలూరు, రెండవ, మూడవ, నాల్గవ స్థానముల నాక్రమించుచున్నవి. కాకినాడ అయినవస్థాన మాక్రమించుచున్నది. కాకి నాడ ప్రాముఖ్యమధిమగుచున్నదనుట నిశ్చయము. విశాఖపట్టణముపదు నెండవస్థానమును, భీమునిపట్టణము పండ్రెండవ స్థానమును, బుదరు ఐదునాల్గవ స్థానమును, గోపాలపురము ఐదునైదవ స్థానమును, కళింగపట్టము పదునారవస్థానము నాక్రమించు చున్నవి. మొత్తముమీద ఆంధ్రతీర పట్టణము లింకను వెలకబడియున్నటుల విదితమగుచున్నది. విశాఖపట్టణపు హార్బరు నిర్మితమున పిమ్మటగాని, ఆపట్టణ ప్రాముఖ్యము విస్తరించదు. దేశీయ నౌకల వై హిందూదేశమును దాటిబోయి దూరప్రయాణము జేసిన ప్రయాణికులేరు. దగ్గర రేవులకు ప్రయాణము జేసిన వారు 348,477 మంది గలరు. వీరిలో హిందూదేశపు రేవు తీరములకు సామ్రము 152,835 మంది జరిరి. హిందూదేశము వెలుప లకు 195,514 మంది వెడలిరి, రాష్ట్రమునందలి రేవులకు 128 మంది బోయిరి. దేశీయ నౌకల

యొక్క యపయోగమింకను అంతరింపలేదని ఇందువలన తెలియగలదు. వీని ప్రజల తక్కుడుగ నుపయోగించుకొలదియు, దేశీయపరిశ్రమ మభివృద్ధి జెందగలదు. నౌకలను నడుపు నేర్పుగలవారు పలు వురు బయలుదేరుదురు. తూత్తుకుడి యొద్దను, కాకినాడయొద్దను 1922 సంవత్సరము నవంబరునెల లో తుపాను దగిలి కొంత నష్టము గలిగెను. అన్ని రేవు తీరములందును 1922-23 సంవత్సర మున ప్రయాణ మయిన వారు 518,261 మంది గలరు. గతవత్సరమున వీరి సంఖ్య 436,241 గ నుండెను. ధనహ్నాటి రేవునందు ప్రయాణికుల సంఖ్య విస్తారముగ నుండెను. రేవు లందలి ఓపముల ద్వారా, 2.65 లక్షల రాబడి చేకూరెను. 186777 నౌకలు రేవు తీరములకు జేరెను. వీని బరువు 5740593 టన్ను లుండును. ఇంతకు పూర్వపు వత్సరమున 5137629 టన్నులు గల 18774 ఓడలు రేవులలో బ్రవేశించినటుల, నివేదిక దెలుపుచున్నది. రేవు సుంకముల ద్వారా 5 లక్షలకు పైగ రాబడి చేకూరెను. వెనుకటి సం వత్సరమున 4 లక్షలు మాత్రము చేకూరెను. హిమ్మ రాబడికి కారణము, రేవులను హిమ్మ జేయటయే. చెన్నరాజధానిలో మైసరు రేవులలో జరిగిన సముద్రతీర వ్యాపారపు విలువ 43.65 కోట్లుండెను. 1922 సంవత్సరమునందు గోపాలపురపు పడవవాండ్లు ఐని మానివైచిరి. కాని, వారి నమ్మె త్వలో సంతరించెను.

పోలకు, గ్రహంపోలుగార్ల హితోపదేశము

అలివియరుగారి ప్రతిపాదనము హిందూదేశము పట్ల స్నేహము గనుపఱచుచున్నదనియు, ప్రజల సహకారము నాశించుచున్నదనియు, అందుచే నన్ని పక్షములవారుగూడి సంస్కరణములను కొనసాగించుచో సత్వరాభివృద్ధిగలుగుననియు, పోలకు, గ్రహంపోలుగార్ల హైందవనాయకులకు సందేశము పంపుచున్నారు. పోలకు, గ్రహంపోలుగార్ల సద్భావమును శంకించము. కాని, వారిసలహాను అనుసరించుట దుర్లభమని, నాయకులు స్పష్టముగ దెలుపవలయును. అలివియరుగారి ప్రణంగమునందు, పోలకు ప్రభృతుల కెట్టి యద్భుత విషయములు గోచరించినను, ప్రజల కది నిర్భక్తముగ గన్నట్టుచున్నది. అధికారుల ప్రకటనలకును, దీనికిని ఎంచదగిన భేదము గనుపించదు. పోలకుగారి సలహా శాసనసభ్యుల మనములను మెత్తబరచు నేమో తెలియదు. ఇట్టి సలహా లుంతు లేకుండ హిందూదేశమున కికమీద జేరుచునే యుండును. కాని, భారతీయులకు సత్వరస్వరాజ్యాభిలాష గలదేని, సంస్కరణములపై నాశబెట్టుకొనక, వారు తమ ప్రతిజ్ఞను సాధింపవలెను. ఇట్టి సందిగ్ధ సమయము జారిపోయినయెడల, దేశము పిమ్మట పశ్చాత్తాపము జెందక మానదు.

కిచలూ గిద్వానీ గార్లు

భోజనమును మానివేసి

“డాక్టరుకిచలూ ఆచార్యగిద్వానీగార్లు జయలోచెరసాలలో భోజనముమాని వేసిరినియు, వారికి బట్టలుచాలకుండనున్నవనియు తెలియుచున్నది. ఇటుల జరిగినచో వారి ఆరోగ్యమునకు చాలభంగము కలుగునగాన దయతో వెంటనే తగిన ఏర్పాటు చేయగోరెదను”

అని భారతకాశనాభుసభ్యుడగు బాబ్జీయ ఎస్. పూడి తనవాక్యముగా భారతప్రభుత్వ కాగ్యనాభుసభ్యుడగు డి. మాల్మంహాయిగారి కిరితివార్తనుపెరి, (టిబూతు)

స్థానిక వార్తలు

‘సతారాం’ నాటకము:—కృగుల్లి చెన్నబసవేశ్వర నాటక సమాజమువారు రేవుతీరవారము రాత్రి 8-30 గంటలకు తిరుచిక్కోళిలోని ఎల్.ఎస్. నాటకశాలయందు ‘సతారాం’ నాటకమును కన్నడమున ప్రదర్శించెదరు.

మద్రాసు మెడికలు కౌన్సిలు:—డాక్టరు డి. వి. వెంటపప్పగారి స్థానము భారీయైయుండు వలన ఆస్థానమున మద్రాసు మెడికలు కౌన్సిలు యెన్నికల అధ్యక్షిగ నుండెదనని డాక్టరు డి. వి. వెంటపప్పగారి దెలుపుచున్నాడు.

కాలక్షేపము:—ఆమర: కా. లానిని సభ యాజమాన్యమున (2వ్యాక్రీ) పండిత వి సోమశేఖరగారు రేవుతీరమున 7-30 నాటి 8-30నాడు కలెక్టరేట్లోని రామస్వామి దేవాలయము : బృహదయోగము గూర్చి భగవద్గీతా: కాలక్షేపము నడపెదరు.

లేబరు కమిషనరు:— జి. ఎఫ్. పాడిసమ వి. సి. ఎస్. వదరాను (భుక్తము లేబరు: కమిషనరుగారు నేటి ఉదయం తిరుచనాపల్లిమండి బోటుమెయిలులో చెన్నపురి చేరుకొనిరి

రామచానుచరిత్ర పారికథ:— సంగీతసభకా యాజమాన్యము గోఖలే హాలులో 2-3-24 ఆదివారము సాయం కాలము 4 గం|| శ్రీమతి సి. కరవ్యతిబాయిగారు రామచాను చరిత్ర పారి: థా కాలక్షేపమున జరిపెదరు.

భక్తిమార్గసభ- మహాశివరాత్రి కాలక్షేపము:— బహ్మశ్రీ సౌమ్యరాజ భాగవతాదు గారు రా. బి. ఎస్. సి. క జగపాలాచారిగారి భవనమునందు (8, గంగు రెడ్డిరోడ్డు) ఎఱు: బూతులో మహాశివరాత్రి నాడు 2-3-24 లేకి. సాయంకాలము 4 గం|| కలెక్టరేట్లోని కాలక్షేపము జరిపెదరు

శ్రీపుండలీకవరద సభ:— చెన్నపురి గోవిందప్ప నాయని 2 థి 62 నా. ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి గురుస్వామి కెట్టింకెనీవారి కార్యాలయమున 1-2-24 శ్రీవారము రాత్రి 9 గంటలకు (బహ్మశ్రీ వి. కృష్ణదాస్యల వలన ప్రహ్లాద చరిత్రమున పారి: థా కాలక్షేపము జరపుదును. భక్తవతులందరు ను చేర్చి ప్రార్థిలు.

గాంధీమాన వ్రతము - బహిరంగ సభ:— మద్రాసు జిల్లాకాంగ్రెసు ని. ఘన యాజమాన్యమున చెట్టుటలో : చువ్వాళ్ళపానితి: చామ: ద్ద మాట్ట 16 లేకి శనివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు జరుగును. అప్పుడు కాంగ్రెసు కభ్యుల జేర్చుకొనటము, గాంధీ మానపు ఉత్సరమున జరుగును. ఉన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

అమెరికా, ప్రపంచ యూత్రికులు:—వీర శేషు దయాను 11 గంటలకు కలెక్టరేటునందీ స్వనలు (మొన లోనివి) రి రాత్రి స్వనలు: మొయిలో బయలుదేరి ధనహ్నాటిపోయి లోల: బోజేరెదరు. లోల: బోనుండి రంగూను, సిం. పూ. నై నా, దక్షిణగము: దిద్వికము: బలాది వె: గామా: గావగుండ న్నా యా: క్షేత్ర: గారు వారి క్రమంచమంకిన చుటెనక.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతీ సమాజము:— రాధాస్వామివారి కుమారుల రేవు (మార్కెట్) ఒకటవలేకి శనివారము రాత్రి 9 గంటలకు సాధ్యమయిలో నాటకము: రి: తపా రామేశ్వ. పంతులుగారి అధ్యక్ష: క్రింద యా: భవారు శ్రీ: పూను గండి: క్షే: రసేంద్రాపు కంతులుగారిచే రచించబ: న రాధా: కృష్ణ నాటకమున ఆ భవారు ప్రదర్శించెదరు.

ఉదితముగ హిందీబోధనము:—సరస్వతి సంఘ యాజమాన్యమున పండిత కిరరాణిగారు సభులయమున (28 పిదాయా: కలె: వి: కి) (కలిరోజున ఉదయము 7 నుండి 8 రకును పి: దివి ఉదితముగ నెర్పెదరు. ఇచ్చటి కీబోధ ఒక నెల నుండియు జరుగుచున్నది. 12 మంది మాత్రము చదువుకొనుచు న్నారు. ఈ అంశమును గైకొని చాలవంది కచ్చి నేర్చుకొం చురని కలపరచుచు.

పరిమళ అశ్వమేధి (యం. జిల్., సి) పంటలు నే
డు సాయుశ్రమ పాప శ్రమనందు నేల పేరుబడును. అశ్వ
మేధి అశ్వమేధి బహుళుడేరి. అప్పుడే మి శివారు ల నేల
పంటలు పేల పేరుబడును. పశు అట్లుడికి పంటలు నేల
పానీను డేపూటే నూనిండుంటును గుద్దల ఇవన్నెయ్యను
శశ్వన పుచ్చునున్నాడు. లక్ష్మీ వ కా మా అశ్వం కా
రును జిల్లా కలెక్టరును నీడా మం గ శ్రమ పానీను
కామానేసియున్నాడు. (పక్కలను) మి శివారులు శ్రేణి
మ కామాను రావలసింది. ఉత్తమవు నాని చేయించి. అప్పు
లయియు శ్రీ కలవ పంపిలు వివరుచుచున్నది. శివారు అధిక
రులును మేజిస్ట్రేటులును గలనీ (పరిభాషను భక్తి మునేయ
నున్నాడు గాని (పశుమాశ్రమ యుక్తమార్గమున పరివరించు
చున్నాడు. (హిందూ)

వ్యాయము వార్తలు

సోత్ ఇండియా లాక్ టెన్సిన్ పందెము

28 వ తేదీని జరిగిన ఆటలు

28 సామంతము డబుల్స్ లో సెమి ఫైనల్ వరకు రాదగిన ఆటలున్నాయని గమనించెను. నైగల్ జోన్స్ ఎలిమినేషన్ వరకు చుక్కానాడి క్యాక్ ఫ్రీముకుల నోడియి. బాల గోపాలను వేటకరామను అతిపయంతో మూడు సెట్లూ బాలకృష్ణ చంద్రశేఖరుల నోడియి. ముప్పయ్య కామేశ్వర రావులు సీ తా రామ శ్యా సార్వభౌమ రావులతో గతదినమాది విదచిచోటనుండి ప్రారంభించి మూడవ సెట్ గెలిచిరి. విజయమునంది ఏమ్యు బాలశ్యా ప్రసాదులతో నాడిరి. మొదటి సెట్ లో నిమగ్నతయవారును అతిపట్టుదల తోనాడిరి. కాని రెండవ సెట్ లో ముప్పయ్య కామేశ్వర రావులు అతడునుగతుగ నాడి ప్రత్యర్థులకు 2 గేములు మూత్రమేయిసి విజయమునందిరి. అనంతరము ముప్పయ్య కామేశ్వర రావులు నై గల్ జోన్స్ ఎలిమినేషన్ లో సెమి ఫైనల్ నాడిరి. మొదటి సెట్ లో ముప్పయ్య కామేశ్వర రావులు పట్టుదతో నాడి 4 గేములు గంపాడియిరి. కాని నై గల్ జోన్స్ ఎలిమినేషన్ తేమూత్రమును లాంగ్ సెట్ లో గెలిచిరి. రెండవ సెట్ లో నై గల్ జోన్స్ ఆడి నడక ఆటయ్యెను. ముప్పయ్య కామేశ్వర రావులు వీరభైరవ లై రెండు గేములు కన్న నెక్కువ గంపాడినంతలేపోయిరి. నై గల్ జోన్స్ ఎలిమినేషన్ లో ముప్పయ్య కామేశ్వర రావుల నోడి చి నైగల్ జోన్స్ వచ్చిరి. క్రొత్తటి సంవత్సరము ముప్పయ్య కామేశ్వర రావులు డబుల్స్ కు గెలిచియుండిరి. రామస్వామి వేంకట రామానుజులు మొదట కన్నం గోపాం గోంట్టులను రెండు సెట్లలో నోడియిరి. కాని రెండు సెట్లును ప్రగాఢముల వలననే లభ్యమయెను. మొదటి సెట్ లో ఇరువురములవారి కిని ఆరేసి గేములు వచ్చెను. అప్పుడు రామస్వామి విజృంభించి సెట్ గెలిచిరి. రెండవ సెట్ నందుకూడ రామస్వామి వేంకట రామానుజులు కొంచెము శ్రమపడియే గెలిచిరి చెప్ప వలెను. కాని రామస్వామి ఆట ఎంతయు దర్బరముయై యుండె ను, రకరకముల కందుకాస్త్రముల బ్రయోగించి ప్రేక్షకుల కత్యుత్సాహమును ఉల్లాసమును కలిగించెను. అనంతరము రామస్వామి వేంకట రామానుజులు బాలగోపాలను వేంకట రామానుల తో సెమి ఫైనల్ నాడిరి. రామస్వామి వేంకట రామానుజులు మొదటి సెట్ ఆటలో గెలిచిరి. ప్రత్యర్థుల కొక్క గేములూ త్రమే లభించెను. రెండవ సెట్ లో ప్రత్యర్థులు పెనకులాడి నాలుగు గేములు లాగిరి. కాని ప్రయోజనములేపోయెను. రామస్వామి విజృంభించి యాది రెండవ సెట్ లో గెలిచి విజయమునందెను. నైగల్ జోన్స్ ఎలిమినేషన్ లో రామస్వామి వేంకట రామానుజులతో డబుల్స్ లో నాలుగవ సెట్ లో ఆడినది. సింగిల్స్ సెమి ఫైనల్ లో సింగరవేలు రంగప్రసాదు నెట్టిగ రెండు సెట్లలో నోడియి ఫైనలుకు వచ్చెను.

స్కోరు వివరములు

గెలిచినవారు	సింగిల్స్.	ఓడినవారు
సెమి ఫైనల్		
సింగరవేలు	6-3, 6-2,	రంగప్రసాద్
డబుల్స్		
బాలగోపాల్	6-4, 5-7, 6-4,	చంద్రశేఖర్
వేంకటరావు		బాలకృష్ణ
ముప్పయ్య	8-6, 6-6, 6-4	సీ తా రామ శ్యా
కామేశ్వర రావు		సార్వభౌమ రావు
నైగల్ జోన్స్	6-3, 6-4,	క్యాక్
ఎలిమినేషన్		ఫ్రీముకు
ముప్పయ్య	9-7, 6-2,	బాల శ్యా
కామేశ్వర రావు		ప్రసాద్
వేంకటరామానుజులు	8-6, 6-4,	కన్నం గోపాం
		గోంట్టు
సెమి ఫైనల్		
రామానుజులు	6-3, 6-4,	బా. గోపాల్
సోత్		వేంకటరావు
ఫైనల్	6-4, 6-2	ముప్పయ్య
		కామేశ్వర రావు
డబుల్స్ సింగిల్స్		
7-5, 6-4,		కామేశ్వర

ఆంధ్రుల గాంధీనుహత్తుని పూజానిధి

అక్షరసాయలు సమకూర్చవలెను

యథాశక్తిని తోడ్పడుడు

	వాగ్దానములు	వసూళ్లు
ఇదివరకు	4452-4-0	2700 4-0
ఒకభక్తుడు, అనకాపల్లి		1-0-0
వేమవరపు రామదాసుగారు చందాభాగము		90.0-0
మొ	4452-4-0	2791-4-0

అఖిలభారత ఖద్దరుబోర్డు

ప్రస్తుతము పంజాబు రాష్ట్రమున సంచారము జరుగదు

నేను బహుశాలా బహుశాగారికి ఢిల్లీలో ఆస్తిగ్రహణ నష్టస్థితి కలిగింది. ప్రస్తుతము సంచారము చేయగూడదని నై య్యులు బోధించిరి. లాలా లజపతిరాము గారు కూడ నితడు పంజాబులో లేరుగాన ప్రస్తుతము ఖద్దరుబోర్డువారు పంజాబు రాష్ట్రమునకు వెళ్లుట మానివేసిరి. (ఆ. (వె))

గోదావరి మండల సభ

సన్మానసంఘ సమావేశము

మార్చి నెల 3 వ తేదీని కోటిపల్లిలో జరుగును. గోదావరి మండలసభయొక్క సన్మానసంఘమువారి సమావేశము కిరారాత్రి శాశు (మార్చి నెల 8 వ తేదీ సోమవారము) కోటిపల్లిలో జరుగును. సన్మానసంఘసభ్యులందరూ ఈ సభ్యులుగా విచ్చేసి ఖద్దరుబోర్డు సన్మాన సభకు తాగ్యదర్శి శ్రీయత సరిసింహదేవర సర్వకారాధిపతిగా ఆలమూరునుండి రండివార్త పంపిరి.

సంస్కృతము ఉచితబోధనము:—అనురగ లా విలాసి నీ కథ యాజమాన్యమున ప్రతిరోజును రాత్రి 7-80 మొదల 8-30 వరకును సర్వోత్తమ స్థూల భావన (28 పదాయిత కోయి. వీధి బాడ్లిటవును) బ్రహ్మశ్రీ కండిత, వి. సోమశేఖర్ గారిచే సంస్కృతము ఉచితముగా బోధింపబడును. ఈ తరగతి యిప్పటికి 20 శాఖలునుండియు జరుగుచున్నది. ఆరుట్టు ప్రక్కలవారు 10 నుండి చదువుకొనుచున్నారు. కొత్తాళ్లకు చాల మంది యీ అరకాళమును జూగి నవచ్చును.

విలువయైన సామానులు యినాం

ఒక రూపాయకు 2 గ్రాముల బ్లూబ్లాక్ సిగరెట్లను పంపబడును. (ఒక బిల్లీకు 2 బుడ్లు సిగరెట్లును.) ఒక వినియోగమైన ఫౌంటెన్ పెన్ ఒక డ్రాపర్, ఒక క్లిప్, ఒక డబునుపాకీలు, ఒక రబ్బరు. మొదలగునవికూడ ఇతరముగా పంపబడును. స్టాఫ్ కొద్దిగానున్నది తక్షణమే ఆర్డర్ పంపుడు.

THE INDIAN STORE,
15, Nilmore Mitter Street, CALCUTTA.

మెలవరం

బాలభారతీ సమాజమువారు

శ్రీయత న్యాయమూర్తి వేపా రామేశంపంతులు (చెన్నైలో వైకోర్టుజడ్జి) గారి ఆధిపత్యము క్రింద

రాధాకృష్ణుడు

రేపు 1-3-24 తేదీ శనివారము రాత్రి 9-30 Xoll సాందర్య మహాలునందు (తెనుగున) ప్రదర్శింతురు. కె. వీరయ్యపంతులు, మేనేజరు.

ఉప్పపన్ను

భారత శాసనసభ

1924-25 బడ్జెటు

మొదలు రూ. 2-8-0 ల నుండి రూ. 2 లకు తగ్గించుట. ఇంకను తగ్గించువిషయమై స్వాతంత్ర్యమును శాసనసభ కే వదలిపెట్టుట.

భారత ప్రభుత్వ ఆర్థికసభ్యుడగు గా. శరీ వి. బ్లాక్లూ గారు నేడు కానవసభయందు 1924-25 వ సంవత్సర బడ్జెటును ప్రవేశ పెట్టిరి.

కాకినాడ కాంగ్రెసు

సన్మానసంఘ తీర్మానములు. కాకినాడ, ఫిబ్రవరి 27. ఈమధ్య జరిగిన కాకినాడ కాంగ్రెసు సభ్యులను కార్యనిర్వాహక సభలో యింటింటికి తీర్మానములు చేయబడెను.

సన్మానసంఘము గారికి ఎరువుగా నియ్యబడిన మోటారు బండిని మరల కాకినాడ తాతా గాంగ్రెసు సంఘమునకు యిచ్చివేయవలెనని. బండిని ఆస్తిగా పొందిరిను రూ. 1200 ల ప్రాప్తి ఎంతలాటు వచ్చిన ఆలాటు నష్టమును సన్మానసంఘము తా రిచ్చి పూర్తిచేయవలెను.

సి. కామేశ్వర రావు గారి వద్దనుండి మహాత్మా గాంధీ నూనెరంగుల కుటుంబు కొన్నందుకు అయిన 6500 ను మంజూరు చేయవలెనని. ఆపట్టును కాకినాడలోని నైడ మోకటచలవతి పురమువరకును జమీన్దారుగా నియ్యకుట తీర్మానించడమైది.

కాంగ్రెసు ఇంచేసరుగా పనిచేసిన శ్రీమతుగంటి వెంకట్రావుగారు చేసిన ప్రకృత కార్యములకు యీసంఘము వారు మెచ్చుకొను రూ. 8000 గౌరవార్థముగా పారితోషికము నియ్యకుటను రూ. 5000 విలువకు నోక ప్రకటనను బహుమతిచేయుటకును తీర్మానించడమైది.

ఇంకను అనేక మంది కాంగ్రెసులో పనిచేసిన వారికి వారివారి నిపుణతను మెచ్చుకొను బహుమతుల నొసగుటకు తీర్మానించిరి. స్వీకరించలేరని.

సామాజ్య వర్తకము

ఎగుమతి పరపతి విధానము. రీఫీల్లు, అర్థరాత్రి వీలవరి 27:—కర్తక సంతకు చట్టమును మార్చి రెండవసారి కామన్వెనట్లో చర్చించును ఎగుమతి పరపతి విధానమును అందరకును విస్తారముగా తెలియజేసి దాని ముఖ్యము కొనుగడులు చేయుటకును విడిచి ఎగుమతి వర్తకము నభివృద్ధిచేయుటకును, పురేనివారలకు సాధిని కలు జేయుటకును ఈ చట్ట ముద్దేశించబడినది విరింగ్రాంగులు తెలిపినది. ఈ దేశములో మతము ప్రారంభించుటకు పెట్టుబడి పెట్టువారి కీతనలు ఫాయదాకు అభయమును గడకు.

పన్నును తగ్గించ వలెననియు కొన్ని సంవత్సరాల వరకు కర్తక సంతకు చట్టమును విస్తరింపజేయుటకును, రీఫీయలో కర్తక జేయుట కొకవిధానము నేర్పరువలెననియు ప్రాంగు ఇ లీ, అమెరికా దేశమునకు (విడిచి సరకులు ఎక్కువకు గుంకములు కిందిచబడుటచే ఆ గుంకముల నెదుర్కొను ఏర్పాటులను జేయవలెననియు ఇండియా కోజ్జెట్లో చాలవకు విడిచి వర్తకులచే రియూచేయబడు సరుకులనే వాడుకలు చేయవలెననియు విదేశములనుండి సరుకును కొనుగడులు ఖర్చుకు పరిగా చేయుటకు పరిమితి నేర్పరుచుటకు క్రొత్త ఆర్థిక పరీక్షామోకర్లు గారి ముంజులను సాగించవలెననియు 20 కర్తకసంఘముల వారు ప్రధానామాయుని దిగ్గర కేగిరి. ప్రధానామాయుడు త్వరలోనే ప్రత్యుత్తరము నిచ్చును.

శాసనాలు

నీయోజకాధికారము

నూచించబడిన సవరణ

లండన్, ఫిబ్రవరి 27: రాత్రి 12-15. ప్రైవేట్ బిల్లు విశేషం బిల్లులు తెలుపుచున్నాడు:— 1918 ప్రజా ప్రతినిధి బిల్లు సవరణను గూర్చి మంత్రావళి నాకు తీవ్రము చెప్పుచున్నాడు. ఇందువలన వర్తించు నిబంధనల ప్రకారము 21 ఏండ్లు వయస్సు కలిగినవారు నియోజక స్వాధీనతకు నీయకలెనని వచ్చును. దీనివలన ఇంకా 35,000 మంది స్త్రీలు ఎన్నికలలో చేరుదురు.

యూనియన్లు చాలవలె తీవ్రము ఆక్షేపించెదరు అందువల్ల బిల్లులో మార్పులు చేసి నియోజకాధికారమును గూర్చి ఆలోచించుటకు నిలువదని హామీనిచ్చి ప్రభుత్వం సవరణ ఆమోదించెదరు.

మరింతగా అంతా ప్రాతినిధ్యమును ప్రాప్తించుటకు నిబంధించిన గౌరవమును నియోజకాధికారమును ఏ మార్పును చేయ నిశ్చయించుటకు ముందు అన్ని వర్గాలవారిని సమావేశపరచి ఆలోచించ వలెని ఆధిపత్యం తెలుపుచున్నది. (లండన్ ప్రెస్)

తరువ్వు జర్మను సంబంధములు

మరల స్నేహమేర్పడుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 27: రాత్రి 11-15 ప్రైవేట్ బిల్లు విశేషం బిల్లులు తెలుపుచున్నాడు:— జర్మనీ తుర్కీలకుల మరల రాచరిక బంధుత్వమును గూర్చి చర్చలు జరుగుచున్నాయి. అంగారాలో జరుగుచున్న తెలియజేయుచున్నది. దీనివల్ల జర్మనీ మరల యుద్ధమునకు పూర్వమును చర్యల తీర్మానం ప్రతిరో మెలగుట కనేమియ్యవచ్చునని వస్తువుచున్నది. (లండన్ ప్రెస్)

బ్రిటన్ నాకాదళవిధానము

లండన్, ఫిబ్రవరి 27: రాత్రి 11-15 ప్రైవేట్ బిల్లు విశేషం బిల్లులు తెలుపుచున్నాడు:— కనీసము 15,00,000 నుండి 20,00,000 పౌనుల ఖరీదు అయిన నాకాదళపార్లమెంటు కార్యదర్శి తెలియజేసెను.

మరల నాకాదళకార్యములు ఎటు బంతునోనాని బట్టి నాకాదళకార్యమును ఏర్పాటుచేసి మొత్తమునకు బ్రిటిష్ అమెరికన్ ఫ్రెంచి జపాన్ నాకాదళ సంఖ్య-తేలిక (కూయిలరులు- 48, 29, 16, 28 చొప్పున) ఉన్నది. ప్రాంత ప్రభుత్వమువారు 1924-25 నా-దళ మందిపులో వేసిన ప్రకారము అనుబంధించి అదనపు ఖర్చు రూ. 8000000 పాటు అవును. 14000 ఉద్యోగులను కార్యనిర్వహించుచున్న మద్యకరముల దళమును పెంచుటకు ప్రభుత్వము వారు తమవిధానము మార్చుకొని తన అర్థముగాను.

ఆఫ్రికాభారతీయుల సమస్య

సర్వోదయ చర్య

లారా కోమాల్స్వన్, ఫిబ్రవరి 29:— సర్వోదయ చర్య కొనసాగి బర్ల కేసునున్నది. ప్రత్యేకముగా భారతీయులను గూడెములలో నుంచుట కేర్పడు చట్టము నువసంహరింప చేయుటకు ఈ మొత్తములకు తీర్మానము.

భారతీయులకు సంఘీభావముతో దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులకు చేయూత కౌసలులు చేపట్టినా ఆఫ్రికా భారతీయులు తమ సంస్కార భావమును విడిచిపెట్టరు. భారతీయులకు అంత ఆశయములులేవు. ఏలన కుదిరయిన యూనియన్లును గూర్చి ఆఫ్రికాను ఎక్కువకు నుండుటకు విశేషముగా అధికారులలోనున్న యూనియన్లుల పతమున ప్రవర్తించెదరునున్నది. స్పష్టమైన బలాభ్యుదయమును వ్యాపకము చేయుచున్నది. ఇటీవలమునకు పరిస్థితులు తేయుటకు మహిమలు అరణ్యములను ఆమె తెలుపుచున్నది.

జర్మనీలో మిత్రమండలి సైనిక పరిశీలనము

మరల ప్రారంభించుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 27: రాత్రి 10-30. ప్రైవేట్ బిల్లు విశేషం బిల్లులు తెలుపుచున్నాడు:— సైనిక పరిశీలనను బ్రిటిష్ వారు చేసిన తరువాత రాజకారము సభవారు అలాగే 1922 లో జర్మనుల నూచించిన విధానమును వర్ణించి జర్మనులను నిరాయుధులుగా చేయుటకు ప్రయత్నము చేయాలనియున్నది (మెంబిలరులు చున్నారని వాపోయి) వాకిలను ముందుకు కార్యకర్తలను పరిశీలించి ప్రయోజనములేదు. జర్మనీలో ఇంకను దొంగతనములు ముందుకు, సామగ్రి కార్యకర్తలు అందు తయారు చేయుచున్నాడు. తీవ్రము అతివాదంతో అంతకు పరిశీలించవలెను. ఇంకను తలచిన కలంపు మిత్రమండలి విమానముల అకస్మాత్తుగా తెలియపడవచ్చి పరిశీలించవలెను. వెర్నెయిల్స్ బడికానాన్న సైనికరతులన్నిటిని జర్మనులు మోకర్చుతలనే పరాములు కట్టుకలను బావుచున్నాడు. ఇటీవల ఇంకను అనేకవిషయములందు జర్మనులు తృప్తి కను బాధ్యతను నిర్వహించుటకు విమానములు చేపట్టెదరున్నాడు. (లండన్ ప్రెస్)

వెర్నెయిల్స్ బడికానాన్న లేని గారటి కుటీర మరల బ్రిటిష్ వారు ప్రవేశించి జర్మనుల నమ్ముచున్నాడు.

యూనియన్లు పక్షమునకు తమ రోజునాల్గు మాటలను ఆవారోగ్యము నుండుట తనకుదని వదలుకొనె.

స్విడోయ్ మాటలను సమ్మతించుచున్నాడు. రెవెటి ది: (29-2-24) అందరను పని ప్రారంభించెదరు.

సామాన్య నాకాదళము ఉదయ ముగిసి (ప్రమాటి) అంతా ప్రవేశించెను. గంపులు గంపులు ప్రజలు స్వాగత మొసరిరి. విమానములు యధాకాలముపై ఎగిరిరి.

బెలియను విషమావస్థ

ప్రభుత్వ మోడిపోవుట

పరాసుల భయము

లండన్, ఫిబ్రవరి 27: రాత్రి 11-25 ప్రైవేట్ బిల్లు విశేషం బిల్లులు తెలుపుచున్నాడు:— బెలియను అగ్గిరిక పోవుటకు ప్రభుత్వ మోడిపోయెను.

దీనివలన పరాసులకు విచారముచున్నాడు. ద్యూస్ జర్మనులకు ప్రభుత్వము (మెంబిలరులు) సెలయను సమర్థించి ప్రభుత్వ మోడిపోవుటకు బెలియనులో సంబంధము లేదు. సేవాదుని పరాసులు భయపడుచున్నాడు. బెలియనుల పూర్వములే సమాకారము జరుపకేమో యని భయముచున్నది. (లండన్ ప్రెస్)

ప్రధానామాత్యుని వైఖరి

బ్రిస్టల్, ఫిబ్రవరి 27:— బెలియను ప్రెంచి అగ్గిరిక బెలియను బడికానాన్న లేని గారటి కుటీర మరల బ్రిటిష్ వారు ప్రవేశించి జర్మనుల నమ్ముచున్నాడు. దీనివలన అందరను పని ప్రారంభించెదరు.

వలాటి నేటు

సెవరేటినులు అంతరించుట

పలాటికేటులో నుకమ పరిశీలన కర్మ వృత్తి ముగిసెను. ప్రత్యేక సంఘమువారి సెలయను సమర్థించి ప్రభుత్వ మోడిపోవుటకు బెలియనులో సంబంధము లేదు. సేవాదుని పరాసులు భయపడుచున్నాడు. బెలియనుల పూర్వములే సమాకారము జరుపకేమో యని భయముచున్నది. (లండన్ ప్రెస్)

వెర్నెయిల్స్ బడికానాన్న

సవరణ చేయుట

అసందర్భములకు

లీఫ్ట్, ఆర్థిక (ఫిబ్రవరి 27:— వెర్నెయిల్స్ బడికానాన్న లేని గారటి కుటీర మరల బ్రిటిష్ వారు ప్రవేశించి జర్మనుల నమ్ముచున్నాడు. దీనివలన అందరను పని ప్రారంభించెదరు.

పాయింట్ సోమవారము లాండుబార్నిగారి కిచ్చిన ప్రభుత్వ ప్రకటన వెర్నెయిల్స్ బడికానాన్న లేని గారటి కుటీర మరల బ్రిటిష్ వారు ప్రవేశించి జర్మనుల నమ్ముచున్నాడు. దీనివలన అందరను పని ప్రారంభించెదరు.

వెర్నెయిల్స్ బడికానాన్న లేని గారటి కుటీర మరల బ్రిటిష్ వారు ప్రవేశించి జర్మనుల నమ్ముచున్నాడు. దీనివలన అందరను పని ప్రారంభించెదరు.

హెండర్స్ గారు జెప్పినదానివలన అందరను పని ప్రారంభించెదరు.

తాను 12 తేదీ జెప్పిన దానిలో ద్వంద్వము నున్నది నుండుట ఎంతయు అశ్చర్యకరము వెర్నెయిల్స్ బడికానాన్న లేని గారటి కుటీర మరల బ్రిటిష్ వారు ప్రవేశించి జర్మనుల నమ్ముచున్నాడు. దీనివలన అందరను పని ప్రారంభించెదరు.

ఇంతకు వెర్నెయిల్స్ బడికానాన్న లేని గారటి కుటీర మరల బ్రిటిష్ వారు ప్రవేశించి జర్మనుల నమ్ముచున్నాడు. దీనివలన అందరను పని ప్రారంభించెదరు.

మెంచి ఇటలీ పత్రికలో హెండర్స్ గారు యువశ్యామల సంచలనములు గల జేయుటకు ఈ సమస్యలకు అంధారము రూపముచూపుచు గాన ఈ విషయమై ప్రధానామాత్యుడు స్పష్టముగా తన యభిప్రాయము తెలియజేయుటకు సరమగు గొప్పి గారు నుడిరిరి.

ఈ కారణముచే తీర్మానము వక్ర అంగీకరించెను.

తమ ప్రభుత్వమువారు రూపు విషయమై తగవులను చున్నప్పుడు పరాసులు విషయము గాంచవచ్చునని ఆశించి విశేషాంశ సహాయములను వెర్నెయిల్స్ బడికానాన్న లేని గారటి కుటీర మరల బ్రిటిష్ వారు ప్రవేశించి జర్మనుల నమ్ముచున్నాడు. దీనివలన అందరను పని ప్రారంభించెదరు.

విశేషాంశ పరిశీలన సహజము ఏమి ప్రకటించుటను ప్రత్యేక అగ్గిరిక సంఘమువారు తమనేరమును తెలియజేయుచు తమ ఏమియు జెప్పవలెను కొనలేదనిరి. దుర్భాగ్యముతో మూస అనివేయునను, కప్పులకును ప్రతిపక్షము ఉదాహరణముతో ప్రవర్తించుట భర్తయుని.

ప్రధానామాత్యుడు వెర్నెయిల్స్ బడికానాన్న లేని గారటి కుటీర మరల బ్రిటిష్ వారు ప్రవేశించి జర్మనుల నమ్ముచున్నాడు. దీనివలన అందరను పని ప్రారంభించెదరు.

హెండర్స్ బడికానాన్న లేని గారటి కుటీర మరల బ్రిటిష్ వారు ప్రవేశించి జర్మనుల నమ్ముచున్నాడు. దీనివలన అందరను పని ప్రారంభించెదరు.

లూడెక్ డార్పు గారినిచారణ

మ్యూనిచ్ ఫిబ్రవరి 27:— నేటి ముదము ముందుకుట చే చాలవలె విచారణకు రాతేను. ప్రజలను అంత ఆశ్చర్యము సుపరుచులేను. హిట్లర్ లూడెక్ డార్పు గారకు ప్రభుత్వము గల దని పిరికి తెలియుట.

మొదలయిన కొంతమంది బెర్లిన్ లో వెర్నెయిల్స్ బడికానాన్న లేని గారటి కుటీర మరల బ్రిటిష్ వారు ప్రవేశించి జర్మనుల నమ్ముచున్నాడు. దీనివలన అందరను పని ప్రారంభించెదరు.

బీమారు బిస్మార్క్ శాసనసభ

బాల్టా, 26 ఫిబ్ర:— బాల్టా విశ్వవిద్యాలయమున బిస్మార్క్ యొక్క శ్రీ గారానుసాన బీమారు బిస్మార్క్ శాసనసభ యొక్క శాసనసభ. (అ.)